

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Teologická fakulta
Katedra teologických věd

Bakalářská práce

**FARNOST NETOLICE V 1. POLOVINĚ 20. STOLETÍ
VE SVĚTLE KRONIK**

Vedoucí práce: Doc. ThDr. Rudolf Svoboda, Th.D.

Autor práce: Věra Petrášková

Studijní obor: Náboženská výchova a etika – prezenční

Ročník: Třetí

2013

Bakalářská práce v nezkrácené podobě

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. V platném znění, souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. Zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

31. března 2013

.....
Petrášková Věra

Děkuji vedoucímu bakalářské práce doc. ThDr. Rudolfovi Svobodovi, Th.D.
za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

OBSAH

Úvod.....	5
1. Historie Netolic do konce 19. století	7
1.1 Nejstarší dějiny do konce 18. století.....	7
1.1.1 Vývoj města a obyvatelstva.....	7
1.1.2 Náboženský život a rozvoj školství.....	10
2. Předválečné období 1900 – 1914.....	11
2.1 Netolice před 1. světovou válkou	11
2.2 Náboženský život.....	12
3. Období 1. světové války 1914 – 1918	17
3.1 První světová válka a její dopad na město	17
3.2 Náboženský život.....	18
4. Meziválečné období 1918 – 1939.....	21
4.1 Dopady války	21
4.2 Život ve městě.....	25
4.3 Náboženský život.....	29
5. Období 2. světové války až do komunistického převratu	38
5.1 Historické dění nejen u nás, ale i ve světě	38
5.2 Náboženský život.....	42
Závěr	47
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ:	49
ABSTRAKT	51
ABSTRACT.....	52

Úvod

Tématem mé bakalářské práce je náboženský život v 1. polovině 20. století ve městě Netolic z pohledu nevydaných pramenů. Chtěla jsem přiblížit a načrtnout náboženské dějiny tohoto města, neboť o této jihočeské obci není známo mnoho písemností. Abych mohla psát, musela jsem prozkoumat dostupnou literaturu, tak i dochované nevydané prameny. K dějinám se toho však mnoho nedochovalo, protože již dlouho nikdo nic o Netolicích nevydal a nic neprozkoumal. Poslední publikaci vydalo netolické muzeum, v roce 2009, *Netolice. Proměny města aneb Jak šel čas*, která byla vydána na počest jejich 100. výročí. Jedná se o obrazovou knihu, jež srovnává fotografie města současnosti a minulosti. Předešlé vydané publikace mají již svou historii a k žádné inovaci nedošlo. Abych mohla sepsat dějiny města, s tím mi pomohly knihy od Theodora Antla, *Dějiny města Netolic*¹ a také Václav Starý, *Netolice od A do Ž*.² Největším přínosem informací pro mě byl Prachatický okresní archiv, kde jsem se mohla zabývat nevydanými prameny.

Pracovala jsem hlavně s nevydanými prameny, zejména se jedná o kroniky. K sepsání této práce mi pomohla Pamětní kniha města Netolice II.³, Pamětní kniha města Netolice III.⁴, Pamětní kniha Obecné školy dívčí Netolice⁵, Pamětní kniha Měšťánské školy chlapecké Netolice⁶ a Pamětní kniha Obecné školy smíšené Netolice⁷. Prozkoumaná literatura a prameny mi pak určily strukturu práce, kterou jsem rozdělila do pěti kapitol.

V první kapitole se zabývám dějinami města Netolice, protože náboženský život je úzce spjat s netolickými dějinami, a proto musím často dříve, než hovořím o náboženských dějinách popsat historický vývoj města. Čerpala jsem z knih *Dějiny města Netolic* od Theodora Antla a *Netolice od A do Ž* od Václava Starého. Ve druhé kapitole najdeme popsané předválečné období, ukazující na náboženský život, ale také na vzdělání žáků, o kterém vypovídá Pamětní kniha Obecní školy dívčí Netolice. Ve třetí kapitole se dozvídáme o 1. světové válce a o tom, jak se válka odrážela

¹ ANTL, T. *Dějiny města Netolice*. Třeboň 1903.

² STARÝ, V. *Netolice od A do Ž*. Plzeň: Kletr, 1993.

³ SOKA Prachatice, Pamětní kniha města Netolice II. 1923 – 1938, sign. II – 162.

⁴ SOKA Prachatice, Pamětní kniha města Netolice III. 1938 – 1964, sign. II – 163.

⁵ SOKA Prachatice, Pamětní kniha Obecné školy dívčí Netolice 1873 – 1937, sign. I B 1.

⁶ SOKA Prachatice, Pamětní kniha Měšťánské školy chlapecké Netolice 1933 – 1940, sign. I B 1.

⁷ SOKA Prachatice, Pamětní kniha Obecné školy smíšené Netolice 1941 – 1947, sign. I B 1.

na městě, na náboženském životě či jak ovlivňovala výuku ve škole. O svědectví vypovídala Pamětní kniha Obecní školy dívčí Netolice. Ve čtvrté kapitole se netoličtí občané vzpamatovávají z války, která proběhla, a mají obavy z další. Čerpala jsem z Pamětní knihy města Netolice II, Pamětní knihy města Netolice III., ale také z Pamětní knihy Obecní školy dívčí a Pamětní knihy měšťanské školy chlapecké. V páté kapitole se opět zabývám válkou, náboženským životem ve městě a děním okolo školy. K sepsání kapitoly jsem pracovala s Pamětní knihou města Netolice III, ale i s Pamětní knihou Obecné školy smíšené Netolice, Pamětní knihou měšťanské školy chlapecké. Při práci s prameny s literaturou jsem používala metody přímou, synchronní a komparativní.

1. Historie Netolic do konce 19. století

1.1 Nejstarší dějiny do konce 18. století

1.1.1 Vývoj města a obyvatelstva

Stáří města Netolic lidé odvozují z jeho názvu, ale také podle mohyl a hradišť, které se nacházejí v jeho blízkém okolí. Podle těchto důkazů a odvozování by tedy Netolice datací spadaly do 10. století.⁸ První dochovanou písemnou zprávu máme již v Kosmově kronice, kdy město patřivalo Slavníkovcům. Po vyvraždění slavníkovského rodu Netolice přešly pod správu českých knížat a králů. V té době měli lidé k dispozici kostel zasvěcený Sv. Václavu, který pocházel z přelomu 10. – 11. století. Z 12. století existuje zmínka, že se v Netolicích nacházel děkanát. Toho využila ve 13. století Anežka, dcera Přemysla Otakara I., která nechala potvrdit město jako klášterní majetek. V tomto století, v roce 1263, změnilo Netolice majitele, už jím nebyl panovník Přemysl Otakar II., ale majitelem se stal zlatokorunský klášter, který vlastnil řád cisterciáků. Potvrzení vlastnictví města dostal potom klášter ještě jednou, když Václav II. daroval Netolice Zlaté Koruně. V knize *Netolice od A do Ž* se autor zmiňuje, že věřící měli ještě jeden kostel, který byl zasvěcen Panně Marii.⁹

Ve století čtrnáctém, za doby krále cizince, došlo ke sporu mezi městem a kláštelem, hlavně s představeným kláštera opatem Theodorikem. Přeli se spolu o dávky, jež měli netoličtí obyvatelé odvádět. Theodorik byl pro město důležitou osobností, neboť mu potvrdil privilegia ohledně pekařského cechu a vyzdvihl jej. Tento cech zde působil již od roku 1328. Protože se na jihu Čech začínal pomalu rozmáhat rožmberský rod, přešla správa města na bedra Petra z Rožmberka, což měl v Praze potvrzené listem od Jana Lucemburského. I Karel IV. potvrdil správu Rožmberkům, tentokrát Joštovi. Město se často dostávalo do rukou kláštera, hlavně potvrzovacími listinami, a tak tomu nebylo ani za krále Václava IV.

Roku 1420 byl vypálen zlatokorunský klášter husity a někteří obyvatelé Netolic se likvidace též zúčastnili. Dle kroniky Vavřince z Březové se soudí, že Netoličtí byli přívrženci táboritů. Aby se lid zaměřil také na veselí a nejen spory, povolil o několik let

⁸ Srov. STARÝ, V. *Netolice od A do Ž*. Plzeň: Kletr, 1993, s. 8.

⁹ Srov. Tamtéž, s. 10.

později, 11. 3. 1463, král Jiřík z Poděbrad, pořádat na svatého Václava jarmark.¹⁰ Ve druhé polovině 15. století se Netolice spíše obracely se svými problémy na Krumlov než na klášter, který je spravoval. Město otevřelo svou náruč rodu Rožmberskému, ale jen do té doby, dokud se Jan z Rožmberka neobrátil zády proti králi. Ze začátku byl jeho velkým příznivcem, ale pak přešel na stranu uherského panovníka. Proto se Jan bránil, aby neztratil svůj veškerý majetek, avšak přišel o město Netolice. O válčení existují zmínky, ale až z tohoto století, kdy se tu proháněli husité. Netoličtí za nimi hodně stáli a podporovali jejich výboje ve velkém.

Ve 2. polovině 15. století nebylo jasné, komu Netolice patří. Dle listin patřily zlatokorunskému klášteru, ale i panovník po nich toužil a Rožmberkové také. Rozuzlení přišlo až s králem Vladislavem II., který dal město zápisem klášteru. Rožmberkové se proto velice snažili, aby Netolice získali pod svou správu. Jejich soupeřem se stal rod Roubíků, který o město pečoval. Teprve se smrtí Oldřicha Roubíka přešly Netolice do držení rodu Rožmberského. A tím začaly malé změny v okolí. Netoličtí podali žádost k Petru Vokovi, aby mohli vybudovat rybník směrem k tvrzi Leptáč. Povolení dostali roku 1485 a s tím souhlasil i zlatokorunský opat Ondřej. V tomto století také došlo ke stížnostem přilehlých vesnic na netolického faráře Jakuba, protože jim nechtěl opatřit německého kazatele a také kvůli tomu, že nechtěly odevzdávat desátek. V době husitské se totiž hodně stěhovali lidé do vesnic, hlavně němečtí obyvatelé, a proto žádali kněze o německého kazatele.¹¹ Netolice byly roku 1513 již v plné moci rodu rožmberského a klášteru musely odevzdávat povinnou roční dávku obilí.

Město zaznamenalo i hospodářský vzestup a to v podobě várečného řemesla. Nejstarší dochovaná zmínka pochází z konce 14. století, kdy tu bývalo kolem patnácti sladovníků. Nejprve lid vařil pivo pouze pro vlastní potřeby, ale jakmile tu začali působit šlechtici, dávalo se pivo na prodej. V Netolicích se hodně stavěly pivovary za působení rožmberského rodu. Za tyto budovy byl hlavně zodpovědný regent Jakub Krčín z Jelčan. Díky němuž stoupla prestiž pana Viléma, a protože se sladovníkům dařilo velmi dobře, rok 1518 se pro ně stal významným. Petr Vok pro mistry sladovníky zřídil cech. Netolické pivo muselo být dost kvalitní a chutné, protože sám Petr Vok si jej nechával posílat do Třeboně, když zrovna nebyl na svém letním sídle na Kratochvíli.

¹⁰ Srov. ANTL, T. *Dějiny města Netolice*. Třeboň 1903. s. 16 – 17.

¹¹ Srov. Tamtéž, s. 80.

Století šestnácté bylo záležitostí zřizování nových cechů, např. cech pro mistry sladovnického řemesla či cech soukenický, ale také pro radost obyvatel.

Rokem 1601 Netolice změnily majitele, poněvadž Petr Vok prodal Krumlov i s Netolicemi císaři Rudolfovi II. Habsburskému. Vpádem Pasovských bylo město dobyté a vypáleno.¹² Bohužel oheň zničil v roce 1619 i pivovar. Lidé se však nedali a snažili se postavit pivovar znovu a to se jim časem také povedlo. Netolice však měnily znovu majitele. Císař Ferdinand II. daroval město Janovi Oldřichovi z Eggenberka. V této době také vzkvétal náboženský život. Obyvatelé nebyli tolik zasaženi třicetiletou válkou jako jiní, proto děkovali Janovi, že dokázal odvrátit směr dění jinam. Kostel zasvěcený svatému Václavovi rozkvétal a při jeho kůru působil literátský chór.¹³ Opravoval se nejen kostel, ale i příbytky, které byly spáleny. V Netolicích působil Jan Oldřich a po něm ještě Jan Antonín a Jan Křišťan, který pojal za manželku Marii Arnoštku ze Schwarzenberka, měnil se majitel, protože Marie přežila svého manžela.

V 17. století pak město dobyl a spálil generál Dampier se svým vojskem 15. 6. 1619. Počet obyvatel se tímto útokem rapidně snížil. Pro bezpečí od roku 1639 měli netoličtí na Petrově Dvoře malou posádku, která měla chránit dvůr a hlavně veškerá stáda.¹⁴ Následující války už tolik Netolice nezasáhly, a proto nebyl problém se z malého úderu rychle zotavit.

Od roku 1719 Netolice patřily rodu schwarzenberskému až do roku 1848. V 17. století byla postavena nová fara, ale i myslivna. Na počátku 18. století se na faře a v kostele lidé setkávali s knězem Václavem Antonínem Grubrem. A kníže Adam František se zapsal do dějin opravou věže kostela svatého Václava. Znakem města se stala vyobrazená Panna Marie s dítětem.

Dostí privilegovanými a upřednostňovanými byli němečtí obyvatelé, jak z města, tak z přilehlých vesnic, získávali snáze pracovní místa, tím pádem začal český jazyk rychle upadat a bylo potřeba jej znovu začít obnovovat, proto nechávali lidé, hlavně své syny, učit českému jazyku.

¹² Srov. ANTL, T. *Dějiny města Netolice*. Třeboň 1903. s. 35 – 36.

¹³ Srov. Tamtéž, s. 38.

¹⁴ Srov. Tamtéž, s. 108 – 110.

1.1.2 Náboženský život a rozvoj školství

Součástí dějin města Netolic byl i křesťanský život obyvatel, který zapadal do jejich běžného společenského dění, ale zároveň narušoval výuku ve škole. A to z toho důvodu, že varhaníky bývali nejprve vyučující hudební výchovy. Pokud tedy někdo chtěl řešit záležitosti posledního rozloučení, šel do školy.

Dříve však lidé zakládali literátská bratrstva, od 14. století, ale největšího rozkvětu se dočkala až v 16. století. Postupem svého času byla rušena, i když se literáti snažili některá bratrstva ponechat, bohužel se jim to nepovedlo. Poslední zmínku máme z roku 1783.¹⁵

Svémi reformami Josef II. nařídil, že se nesmí pohřbívat u kostela a to z hygienických důvodů, proto se přesunul hřbitov mimo město na okraj.

V první polovině 19. století byla založena škola, která měla pouze tři třídy, ale pomohla dalšímu rozvoji školství v Netolicích. Postupem času se otevřely další třídy, jež sloužily ke vzdělávání. A tak byl prostor pro oddělenou výuku, jak pro dívky, tak pro chlapce.

¹⁵ Srov. STARÝ, V., *Netolice od A do Ž*, Plzeň 1993, s. 5.

2. Předválečné období 1900 – 1914

2.1 Netolice před 1. světovou válkou

Pamětní kniha Obecní školy dívčí nám říká o zápisu do školy v roce 1900, který se konal mezi dny 13. – 15. září. Školní rok zahajovali společnou mší svatou a po ní zpívaly dívky rakouskou národní hymnu. Poté se mohli všichni odebrat do svých tříd, kde bylo potřeba vysvětlit dívkám účel oslav.¹⁶

Když se oslavoval svátek císaře Františka Josefa I. roku 1902, tak dívky po mši přednášely básně a zpívaly písně, které se tak často nezpívaly.¹⁷

Školní rok 1907 – 1908 byl zahájen v polovině září, v říjnu proběhly oslavy jmenin císaře v běžných kolejích a v květnu čekala děvčata veřejná zkouška z náboženství u Martina Svobody, hodností vikariátního tajemníka, která byla začleněna do běžného života žáků. V témže roce však zemřel ředitel dívčí školy, Leopold Šerý. Narodil se 7. listopadu 1850 ve Zlaté Koruně, studoval na německé reálce v Českých Budějovicích a potom učitelství. Na měšťanské škole působil od roku 1875.¹⁸

Další školní rok přinesl v únoru, přesně na Hromnice, velkou oslavu 60 let panování císaře Františka Josefa I. Na jeho počest se pořádala školní slavnost s obsáhlým programem. Na začátku prosince však došlo k uzavření školních prostor z důvodu spalniček, a to až do svátků vánočních.¹⁹

Jako každý rok proběhly oslavy jmenin císaře Františka Josefa I. Bylo nutné se zúčastnit božích služeb. Vyučující měli za úkol vysvětlit význam těchto oslav žákyním a letos i žákům. Přednášely se básně, provolávala se sláva, ale také se zazpívala rakouská národní hymna. Další oslavy všichni očekávali hned v prosinci, protože 2. 12. 1911 to bylo přesně 63 let, co došlo ke korunovaci císaře.²⁰

V lednu 1913 dne dvacátého sedmého utrpěl velkou ránu panovnický rod, neboť zemřela Jeho císařská a královská Výsost, arcivévoda Rainer Ferdinand. A to ve věku 86 let.²¹

¹⁶ Srov. SOkA Prachatice, Pamětní kniha Obecné školy dívčí Netolice 1873 – 1937, sign. I B 1, s. 107.

¹⁷ Srov. Tamtéž, s. 122.

¹⁸ Srov. Tamtéž, s. 152 – 155.

¹⁹ Srov. Tamtéž, s. 156 – 158.

²⁰ Srov. Tamtéž, s. 203 – 205.

²¹ Narodil se v roce 1827, synem arcivévody Rainera Josefa (bratr císaře Leopolda II.). V roce 1852 se stal plukovníkem, 1857 prezidentem říšské rady, pak i prezidentem ministerské rady (1861 – 1865) a protektorem rakousko-umělesko-průmyslového muzea (1863), též kurátorem vídeňské akademie věd

Dle zápisu v Pamětní knize Obecné školy dívčí víme, že v srpnu 1913 se hojně slavilo, protože císař František Josef I. měl 83. narozeniny. Konala se mše svatá na jeho počest. Školní rok byl zahájen v polovině září božími službami.²²

V říjnu žactvo čekaly oslavy jmenin v běžném pořádku a v prosinci oslavovali nástup císaře na trůn. Jenže to nebyl veškerý konec oslav. Na první máj proběhly oslavy purkmistra JUDr. Otakara Kudrny, jenž byl zvolen znovu při volbách v březnu, a tudíž v této pozici stál již 25. rokem.²³

Týden po zádušní mši konané 7. 7. 1914 ukončili školní rok mší s Te Deum, rozdalo se vysvědčení a zazpívala se hymna. Žáci se museli zúčastnit povinně náboženských cvičení, účast bývala vždy hojná. O prázdninách se slavily 84. narozeniny císaře Františka Josefa I. mší svatou.²⁴

2.2 Náboženský život

O náboženském životě nalézáme svědectví v Pamětní knize Obecné školy dívčí. Jedná se o jednostranný pohled, ale je zajímavým svědectvím o době, náboženském životě obce, ale i o škole, která byla s náboženským životem úzce spjata. Dozvídáme se, že v říjnu 1900, na svátek svatého Františka z Assisi a zároveň na císařův, se konaly od 9 hodin ranní slavné služby Boží, kterých se zúčastnila veškerá mládež. Po mši následoval zpěv rakouské národní hymny.²⁵ Ukazuje nám také svědectví o výuce náboženství a s tím i spojené činnosti jako na příklad, že v listopadu žákyně třetích, pátých a šestých tříd absolvovaly svatou zpověď, ty starší pak přijaly nejsvětější svátost oltářní.²⁶ Ke svátosti smíření se chodilo povinně alespoň 3x do roka. V polovině července je pak čekala veřejná zkouška z náboženství při kanonické vizitaci.²⁷ Školní rok byl ukončen 31. července 1901 službami Božími s Te Deum. Po mši se zazpívala rakouská národní hymna a musely se rozdat instrukce, jak se mají děvčata chovat o prázdninách. Všechny studentky byly katolického vyznání.²⁸ V lednu 1902

(1864). Ve Vidni založil sbírku papyrů (1884). Srov. SOkA Prachatice, Pamětní kniha Obecné školy dívčí Netolice 1873 – 1937, sign. I B 1, s. 194 – 195.

²² Srov. SOkA Prachatice, Pamětní kniha Obecné školy dívčí Netolice 1873 – 1937, sign. I B 1, s. 196 – 197.

²³ Srov. Tamtéž, s. 198 – 202.

²⁴ Srov. Tamtéž, s. 206 – 208.

²⁵ Srov. SOkA Prachatice, Pamětní kniha Obecné školy dívčí Netolice 1873 – 1937, sign. I B 1, s. 108.

²⁶ Srov. Tamtéž, s. 109.

²⁷ Srov. Tamtéž, s. 110 – 111.

²⁸ Srov. Tamtéž, s. 112.

se oslavoval sňatek arcikněžny Alžběty, dcery korunního prince Rudolfa, jež si brala za manžela knížete Windischgrätze.²⁹

Dne 16. července 1902 se konala kanonická vizitace, kterou vedl farář Hanzlovský, děkan a vikář vodňanský, který mládež zkoušel z náboženství. Na konci července se ukončil školní rok mší, rozdaly se školní zprávy s napomenutím, jak se chovat.³⁰

V Pamětní knize Obecné školy dívčí také nalzáme informaci o tom, že v červnu téhož roku zemřel Josef Mařík, biskupský vikariátní sekretář a biskupský notář. Získal si tu mnoho lidí a ti se s ním přišli i rozloučit v den jeho pohřbu.³¹ Na místo nového děkana byl do Netolic přidělen Jan Lekeš, který dříve působil v Kostelci.³²

Na konci července 1905 proběhla zkouška z náboženství jako každý rok, byla součástí školní výuky, i když se nevykonávala v prostředí školy. Tentokrát dívky zkoušel farář protivínský, František Sebesta, protože děkan z Vodňan, Josef Hanzlovský, 19. července zemřel.

Na škole bychom našli dívky katolického vyznání, ale ve školním roce 1904 – 1905 se tu našla i dívka izraelského náboženství a domlouvala se s děvčaty německy, následující rok už tu studovaly dvě, které pocházely z okolí Izraele.³³

V letech 1905 – 1906 vyučovali katolické náboženství dva katecheti, kteří byli ustanoveni duchovní správou. Šlo o faráře Václava Slavíka a Jiřího Čadka. Dlouho však výuka netrvala, protože po oslavách císařových jmenin bylo vyučování přerušeno z důvodu rozšíření spalniček ve škole. Dívky se vrátily do svých lavic až na začátku listopadu.³⁴

Pamětní kniha Obecní školy dívčí zaznamenává, že v únoru roku 1907 zemřel budějovický biskup, Jeho Excelence, Martin Říha, který se narodil 11. 11. 1839 ve Vorlavě u Písku, kde také studoval, ale bohoslovectví absolvoval v Českých Budějovicích, kde byl vysvěcen 27. 7. 1862. Vzhledem k tomu, že byl velice nadaný, poslali ho do Vídně, aby si zvýšil vzdělání a tak se stal doktorem bohosloví. Od roku

²⁹ Srov. SOkA Prachatice, Pamětní kniha Obecné školy dívčí Netolice 1873 – 1937, sign. I B 1, s. 116.

³⁰ Srov. Tamtéž, s. 118 – 119.

³¹ Narodil se 8. 9. 1834 v Milavči u Domažlic, studoval gymnázium v Klatovech a bohoslovce v Českých Budějovicích. Biskupem Janem Valeriánem Jirsíkem byl vysvěcen na kněze. Působil jako kaplan nějaký čas v Českém Krumlově. Dostal se do Bošilce, ale i do Skočic. Stal se i na nějaký čas kaplanem v nedalekých Strunkovicích. Od 25. 7. 1892 se mu působištěm staly Netolice. Srov. SOkA Prachatice, Pamětní kniha Obecné školy dívčí Netolice 1873 – 1937, sign. I B 1, s. 126.

³² Srov. Tamtéž, s. 130.

³³ Srov. Tamtéž, s. 137.

³⁴ Srov. Tamtéž, s. 139.

1871 působil na německém ústavě učitelském a o 7 let později byl jmenován biskupským notářem. Jeho pozice však neměly konce, v roce 1884 se stal radou manželského soudu a od roku 1885 českobudějovickým biskupem. Samotný papež Lev XIII. ho jmenoval domácím prelátem, trůnním asistentem a římským hrabětem. Titul neměl jen od papeže, ale i od císaře, od něj získal řád železné koruny a hodnost tajného rady. Zádušní mše za tohoto českobudějovického biskupa se konala 16. února 1907.³⁵ Život šel dál a v červnu 1907 potom dívky absolvovaly kanonickou zkoušku jako každý rok, tentokrát pod taktovkou okresního vikáře Eduarda Šebesty.³⁶ Díky tomuto zápisu lze vidět, že město žilo náboženským životem a bylo spjato s diecézí.

Rok 1909 se pro školu stal inovačním. V červenci byl totiž převelen farář pan Václav Slavík, který na dívčí škole vyučoval náboženství, do Polné na Šumavě. Na jeho místo nastoupil otec Jan Bartík, jenž dříve působil v Mladošovicích. Z konce školního roku existuje zápis, že se jednalo o žákyně katolického vyznání a jedna izraelského. Převelen byl také působící katecheta pan farář Jiří Čadek. Jeho místo zaujal farář Václav Brdlík.³⁷

*„Pravidelným službám Božím byly přítomné žákyně celý rok v neděli a ve svátek, od 1. m. května do 31. m. I října i ve všední dny.“*³⁸ Dívky se také účastnily prosebných průvodů na svatého Marka, křížových dnů a také poutí na Lomec a Božího Těla.³⁹

Na první dubnový den 1911 se s netolickou farností rozloučil děkan pan Jan Lekeš, který odešel na zasloužený odpočinek do Soběslavi. Administrátorem byl ustanoven nejstarší kaplan pan Antonín Bártík, jenž se stal v srpnu děkanem v Netolicích.⁴⁰

Školní rok 1911 – 1912 je však pro netolické občany dle zápisu v pamětní knize významným, neboť dne 24. září se světila nová školní budova, která byla určena pro chlapce. Všichni se zúčastnili mše svaté, ten den proběhly dvě. Jednu z nich sloužil samotný biskup Josef Antonín Hůlka⁴¹, který zahajoval mši řečí o významu slavnosti.

³⁵ Srov. SOKA Prachatice, Pamětní kniha Obecné školy dívčí Netolice 1873 – 1937, sign. I B 1, s. 148 – 149.

³⁶ Srov. Tamtéž, s. 150.

³⁷ Srov. Tamtéž, s. 161 – 165.

³⁸ Srov. Tamtéž, s. 172.

³⁹ Srov. Tamtéž, s. 172.

⁴⁰ Srov. Tamtéž, s. 173.

⁴¹ Josef Antonín Hůlka (1907 – 1920) Josef Antonín Hůlka se narodil 18. února 1851 ve Velenovech na Klatovsku. Byl synem rolnických rodičů, nejprve studoval práva, na kterých však nedocházel naplnění, a proto přešel do Českých Budějovic, kde vstoupil do kněžského semináře. Svěcení přijal 18. července 1875 z rukou biskupa Jirsíka. V roce 1889 se stal konzistorním kancléřem a o 11 let později kanovníkem katedrální kapituly. Jmenován nástupcem, po biskupovi Martinovi Josefovi Říhovi, byl 16. prosince 1907 papežem Piem X. z důvodu, že mu stál po boku dlouhá tři léta jako generální vikář. Biskupské svěcení přijal 6. ledna 1908, kdy se svou skromností a dobročinností se ujal správy diecéze.

Konal se slavnostní průvod k nové školní budově, biskup s radostí žehnal. Součástí této slavnosti byl účasten i samotný kníže Adolf Josef ze Schwarzenberka. Všichni učitelé se potom sešli u biskupa, který je ve velké míře povzbuzoval k práci ve školství. A tím byla ukončena hojná slavnost, následující den, tedy 25. září započala výuka nejen na dívčí škole, ale i v té nové, chlapecké.⁴²

Výuka hodin náboženství fungovala pod záštitou pana děkana Jana Bártika na obecné škole a také zde působil pan farář František Kášek, jenž byl zároveň kaplanem. Měšťanskou školu navštěvoval pan farář Václav Brdlík.⁴³

Jakmile se blížil školní rok ke konci, v květnu přijel biskupský vikář, který se pustil do zkoušení z náboženství. Nezkoušel ve škole, ale v prostorách netolického kostela. Školní rok byl ukončen 8. července 1912 a všechny dívky se hlásily ke katolickému vyznání. Také bylo nařízeno, že se musí žáci a žákyně účastnit náboženského cvičení. Tato akce byla pro ně povinná, proto se konala ve velkém počtu. V době došlo ke změně v okresní školské radě, za zástupce katolické církve byl zvolen pan farář Myslík, který působil ve Vlachově Březí jako farář.⁴⁴

Jak nám dokládá Pamětní kniha Obecní školy dívčí, tak učitelé náboženství pro školní rok 1912 – 1913 se stali kaplan pan František Kášek, a pan František Novák. Působili v obecní škole, v měšťanské učil farář Václav Brdlík a také pan František Novák.⁴⁵

V říjnu proběhly oslavy svátku císaře, které byly slaveny mší svatou, a následně byl vysvětlen význam ojedinělé roční slavnosti. V březnu povolali kaplana a zároveň učitele náboženství na obecní škole pana faráře Josefa Káška, a to přímo do duchovní správy v Prachaticích. Na jeho místo do Netolic ustanovili prachatického kaplana Jana Eybla,

Za dobu působení zrestauroval katedrálu a nechal postavit chrám, který zasvětil svatému Janu Nepomuckému, kde sídlili dominikáni. Psal také pastýřské listy, jež svou strukturou připomínaly katechetická kázání. Josef Antonín Hůlka jako osobnost byl velmi štědrý, neboť rozdal vše, co měl, druhým, jež potřebovali pomoc. Zemřel 10. února 1920. Byl pochován vedle svého předchůdce ThDr. Martina Josefa Říhy. Srov. Kadlec, J. *Českokobudějovická diecéze*. České Budějovice 1995, s. 37 – 38.

⁴² Srov. SOKA Prachatice, Pamětní kniha Obecné školy dívčí Netolice 1873 – 1937, síhn. I B 1, s. 178 – 179.

⁴³ Srov. Tamtéž, s. 177.

⁴⁴ Srov. Tamtéž, s. 180 – 185.

⁴⁵ Srov. Tamtéž, s. 187 – 191.

jenž převzal po předešlém kaplanovi vyučování náboženství. A protože uběhlo již 200 let od ustanovení pragmatické sankce, byl další důvod ke slavnosti.⁴⁶

Dle Pamětní knihy Obecní školy dívčí víme, že náboženství bylo povinným předmětem ve škole a tak není divu, že docházelo i k přezkoušení žáků, tentokrát v měsíci květnu za přítomnosti biskupského vikáře pana Martina Svobody. V červenci se potom ukončil slavnostně školní rok mší svatou, zazpívala se národní rakouská hymna a rozdalo se vysvědčení.⁴⁷

Všechny žákyně byly katolického vyznání a výuku moc nezanedbávaly, chyběly jen v době, kdy je postihl zánět planých neštovic a příušnic. Náboženských cvičení se účastnilo více studujících dětí a to je vedlo i k pravidelnému docházení ke svátosti smíření, až třikrát do roka.⁴⁸

Výuky náboženství v roce 1913 – 1914 se s chutí zhostili jak na obecné, tak měšťanské škole kaplan František Novák, farář Václav Brdlík a farář Jan Eybl.⁴⁹ V květnu přijel vyzkoušet mládež z náboženství biskupský vikář pan Martin Svoboda.⁵⁰

⁴⁶ Srov. SOkA Prachatice, Pamětní kniha Obecné školy dívčí Netolice 1873 – 1937, sign. I B 1, s. 187 – 191.

⁴⁷ Srov. Tamtéž, s. 192 – 194.

⁴⁸ Srov. Tamtéž, s. 196 – 197.

⁴⁹ Srov. Tamtéž, s. 198.

⁵⁰ Srov. Tamtéž, s. 203.

3. Období 1. světové války 1914 – 1918

3.1 První světová válka a její dopad na město

Pamětní kniha Obecní školy dívčí líčí, jak válka, zasáhla i poměry žactva, protože museli odejít do zbraně jejich otcové či někteří z příbuzenstva.⁵¹

Kvůli válce se v roce 1916, se také hodně nařizovaly sbírky pro válečné účely, proto se dávaly pryč cínové a olovené odpadky.⁵²

Město zasáhla zpráva, kdy z Vídně 22. listopadu 1916 přišel list se zprávou, že zemřel císař František Josef I., který zemřel dne 21. listopadu v 9 hodin na zámku Schönbrunn. Přijal korunu z rukou císaře Ferdinanda Dobrotivého v roce 1848. Jeho vláda byla vládou pokoje, proto ho nazývali knížetem míru. Za něho došlo k rozkvětu, ale také rozmachu říše. Císařskou milost převezli 27. listopadu 1916 do dvorního farního kostela, kde jeho schránku vystavili na tři dny. Potom se konal smuteční obřad, při němž byl uložen do císařské hrobky v kapucínském chrámu. Všechna města vytáhla černé smuteční prapory a nechala je viset až do 1. prosince. Ten den se sloužily v děkanském kostele zádušní bohoslužby za Jeho Veličenstvo. Mše se zúčastnila veškerá mládež i se svými vyučujícími, ale přišli i úředníci.

Pamětní kniha Obecní školy dívčí také poukazuje na život císařské rodiny, kdy na nástupnický trůn po této události nastoupil oprávněný dědic, kterým se stal arcikníže Karel František Josef. (jako císař a král Karel I.).⁵³ Karel I.⁵⁴ vzpomínal na svého předchůdce v dobrém a chtěl se mu vládou přiblížit, aby i on sám byl spravedlivým a také láskyplným panovníkem. Karel nastoupil na trůn 9. prosince 1916, proto se konaly velké oslavy v podobě bohoslužeb. Hned 30. prosince 1916 proběhla na Budíně korunovace Jeho Veličenstva Karla I., když se stal králem uherským a Zita zase uherskou královnou.⁵⁵

Kronikář se zmiňuje také o tom, že rakousko-uherská vojska s německými vojsky vytvořila nový útočný postup a dobyla zpět území Přímoří, Korutan, ale také východní Tyroly, až se dostala do Itálie. Jaký však byl nový útočný postup,

⁵¹ Srov. SOkA Prachatice, Pamětní kniha Obecné školy dívčí Netolice 1873 – 1937, sign. I B 1, s. 213.

⁵² Srov. Tamtéž, s. 226 – 228.

⁵³ Srov. Tamtéž, s. 237 – 239.

⁵⁴ Karel I. (* 17. 8. 1887 na zámku v Persenbergu v Dolních Rakousích) byl synem arciknížete Otty a arcikněžny Marie Josefy. Vzděláván ve Vídni. Oženil se s princeznou Zitou z Parmy a Bourbonu. Srov. SOkA Prachatice, Pamětní kniha Obecné školy dívčí Netolice 1873 – 1937, sign. I B 1, s. 240 – 242.

⁵⁵ Srov. SOkA Prachatice, Pamětní kniha Obecné školy dívčí Netolice 1873 – 1937, sign. I B 1, s. 243.

už nepopisuje. V Pamětní knize Obecní školy dívčí se opět zaměřuje na císařskou rodinu, kdy po oslavách jmenin císaře Karla I. došlo k samotnému ohrožení jeho císařské milosti, neboť vůz panovníka uvázl na italské půdě v horské bystřině, a proto byl císař přenášen svými sluhy. Bohužel se strhl velký proud, jednoho ze sluhů unesl a Karel byl tak láskyplný, že jej chtěl zachránit. Nakonec samotného císaře zachránil jeho švagr, princ Felix Parmský, který pro něj skočil, a proto se konaly velké děkovné bohoslužby.⁵⁶ V březnu se Karlovi a jeho manželce Zitě narodil syn jménem Karel Ludvík Maria František Josef, který se narodil v městě Badenu.⁵⁷

3.2 Náboženský život

V Pamětní knize Obecní školy dívčí je zaznamenáno, že ve školním roce 1914 – 1915 vyučovali náboženství na obecné škole a na měšťanské škole kaplani z duchovní správy. Učil pan farář František Novák, farář Václav Brdlík a také farář Jan Eybl. V polovině měsíce listopadu byl povolán kaplan a učitel náboženství Jan Eybl k duchovní službě u vojska. Proto po něm výuku převzal pan děkan Jan Bártík a také kaplan František Novák. Hned za měsíc z Netolic odvolali dalšího kaplana, tentokrát do válečných služeb měl odejít kaplan František Novák. Jeho nástupcem byl ustanoven 1. ledna 1915 kaplan J. Šampalík.⁵⁸

V červenci došlo opět na zkoušku z náboženství. Žáci ji vykonávali u pana faráře Václava Brdlíka. Téhož měsíce odešel na dovolenou kaplan a učitel J. Šampalík. Proto byli ustanoveni za kaplany v duchovní správě pan farář J. Pergner a V. Kříž. Žáci museli absolvovat povinné náboženské cvičení, kterého se zúčastnilo mnoho studentů. Věřící měli minimálně třikrát za rok vykonat zpověď svatou.⁵⁹

V polovině srpna 1915 se oslavovaly tradičně narozeniny císaře Františka Josefa I. mší svatou. Na konci prázdnin se odstěhoval duchovní kaplan a učitel náboženství pan farář Václav Kříž, a proto byl do duchovní správy povolán do Netolic kaplan Štěpán Pařízek, který kdysi působil v Sušici.⁶⁰

⁵⁶ Srov. SOkA Prachatice, Pamětní kniha Obecné školy dívčí Netolice 1873 – 1937, sign. I B 1, s. 254 – 255.

⁵⁷ Srov. Tamtéž, s. 258.

⁵⁸ Srov. Tamtéž, s. 210 – 212.

⁵⁹ Srov. Tamtéž, s. 216 – 219.

⁶⁰ Srov. Tamtéž, s. 220.

V novém školním roce 1915 – 1916 učili náboženství pan děkan Jan Bártík, ale také kaplan pan František Pergner a kaplan pan Štěpán Pařízek.⁶¹ V dubnu odešel z Netolic kaplan a učitel Štěpán Pařízek, který byl odvolán do Sušice. Novým kaplanem se tu stal Adolf Hoftych z Neugebau. Zkoušku z náboženství žáci vykonávali u biskupského vikáře Martina Svobody.⁶² V říjnu 1915 se oslavili jmeniny císaře, zazpívala se hymna a vyložil se smysl oslav. Hned za pár dní zemřela Jeho císařská a královská Výsost pan arcikníže Ludvík Salvator.⁶³

Ve školním roce 1916 – 1917 náboženství vyučuje děkan Jan Bártík, kaplan František Pergner a kaplan Adolf Hoftych.⁶⁴ Na 1. května odvolali z Netolic kaplana, učitele náboženství Františka Pergnera, kterého povolali do správy do nedalekého města Prachatic. Jeho nástupcem se stal farář Václav Brdlík, jenž v Netolicích kdysi působil a byl polním kurátorem ve vojenské rezervní nemocnici v Praze. Město mělo i čest hostit samotného biskupa Antonína Hůlku, který zde vykonával církevní vizitaci, uděloval svátost biřmování a byl přítomen u zkoušek z náboženství.⁶⁵ Protože měl císař Karel I. 17. srpna narozeniny, tak se konala i slavná bohoslužba na jeho počest.⁶⁶

Ve školním roce 1917 – 1918 vyučovali náboženství na obecné škole pan děkan Jan Bártík, kaplan Václav Brdlík a kaplan Adolf Hoftych. Faráři Brdlík a Hoftych však chodívali učit i do měšťanské školy.⁶⁷ V květnu byla vykonána zkouška z náboženství. Přijel biskupský vikář pan Martin Svoboda a jako prostor pro zkoušku si zvolil zdejší netolický kostel. Protože měla manželka Karla narozeniny, byla sloužena mše na její počest.⁶⁸ Dlouho se však výuka nekonala, protože se objevila chřipková epidemie, a tak bylo vyučování z lékařského nařízení přerušeno v roce 1918.⁶⁹

Nový školní rok 1918 – 1919 se posunul, protože v září zrovna probíhaly u dětí neštovice, proto se začalo s výukou až 1. října, a to přímo mší svatou.⁷⁰ V děkanském kostele 30. října 1918 se sloužily slavnostní bohoslužby, kde také prvně

⁶¹ Srov. Tamtéž, s. 221 – 222.

⁶² Srov. SOKA Prachatic, Pamětní kniha Obecné školy dívčí Netolice 1873 – 1937, sign. I B 1, s. 226 – 228.

⁶³ Ludvík Salvator se narodil v roce 1847 ve Florencii, synem velkovévody Leopolda III. Toskánského. Podnikal velké cesty, psal cestopisy a také zeměpisné knihy. Srov. SOKA Prachatic, Pamětní kniha Obecné školy dívčí Netolice 1873 – 1937, sign. I B 1, s. 223.

⁶⁴ Srov. Tamtéž, s. 233 – 234.

⁶⁵ Srov. Tamtéž, s. 247.

⁶⁶ Srov. Tamtéž, s. 249.

⁶⁷ Srov. Tamtéž, s. 251.

⁶⁸ Srov. Tamtéž, s. 256 – 258.

⁶⁹ Srov. Tamtéž, s. 263 – 265.

⁷⁰ Srov. Tamtéž, s. 268 – 269.

zazněla hymna Kde domov můj.⁷¹ Náboženství na obecné škole vyučoval pan děkan Jan Bártík a kaplan Václav Brdlík, kaplan Adolf Hoftych docházel na měšťanskou školu.⁷²

⁷¹ Srov. Tamtéž, s. 268 – 269.

⁷² Srov. Tamtéž, s. 253 – 256.

4. Meziválečné období 1918 – 1939

4.1 Dopady války

Pamětní kniha města Netolice II popisuje, jak to lidé na konci první světové války neměli vůbec jednoduché. Bylo potřeba se vzpamatovat ze ztrát. V té době zahynulo snad 10 milionů obyvatel a mnoho lidí si z oné osudové chvíle odneslo trvalé následky jako vzpomínku na velkou událost, jiní trpěli nemocemi z války. Válka se odrazila i na poklesu obyvatelstva ohledně porodnosti, protože nebyli muži, kteří by mohli plodit potomky. Doba nebyla jednoduchá, neboť ženy neměly, co jíst. Ptaly se i v duchu sebe samých, zda válka je již tou poslední a že už nebude následovat další. Nechtěly prožívat další muka.⁷³

Kronikář dává velký obdiv československému prezidentovi T. G. Masarykovi, protože byl lidem po ruce a snažil se válku za každou cenu nějakým způsobem zastavit. Proto od začátku války vyrazil na svou zahraniční cestu, která trvala 4 roky, přesně jako válka, diplomaticky vyjednával, kde se dalo. Když se právě T. G. Masaryk vrátil, v Netolicích byl vyvěšen prapor jako známka radosti.⁷⁴

Život po válce byl poměrně bujarý, alespoň v začátku roku 1919, lidé chtěli vyjádřit radost z toho, že si můžou užívat svobodu, a proto byly pořádány ve velkém plesy. O zábavu by tedy nouzi neměli, ale o byty ano. Proto byla utvořena bytová komise, která měla vykazovat byty nájemníkům. A protože situace ve městě nebyla tolik přívětivá a našlo se i mnoho nezaměstnaných, rozhodla městská správní komise, aby dotyční opravili silnici, které se říkalo Žebrácká, a začínala od rybníka Mnichu.

V Pamětní knize Obecní školy dívčí také nalezneme zprávu o tom, jak v říjnu 1918 šli Čechové k císaři, žádali totiž o samostatný stát československý. Tato prosba jim byla schválena 19. října Národní radou ve Washingtonu, která prohlásila československému státu nezávislost. A hned 28. října se souhlasem Rakouska-Uherska vznikl Československý stát. Proto na oslavu v Netolicích lidé vytáhli slavnostní

⁷³ Srov. SOkA Prachatice, Archiv města Netolice, Pamětní kniha města Netolice II, s. 16.

⁷⁴ Srov. Tamtéž, s. 17.

červenobílých praporek a také československé trikolory, které následující den musely být zaklizeny.⁷⁵

Prezidentem republiky československé byl prohlášen Tomáš Garrigue Masaryk, který se narodil 7. března 1850 v Hodoníně chudým rodičům. Studoval gymnázium v Brně, ale také ve Vídni, kde vystudoval i univerzitu a stal se tam profesorem. V Praze od roku 1882 byl profesorem filozofie. Tomáš měl velké snahy vyjednávat osvobození našeho národa. Proto se na školách začaly oslavovat jeho narozeniny.⁷⁶

Pamětní kniha města Netolice III zaznamenává, že v říjnu 1921 se konaly velké oslavy vzniku republiky. Žákům byl vysvětlen její význam a přednášely se básně. V březnu 1922 se konaly oslavy narozenin prvního prezidenta Tomáše Garrigue Masaryka.⁷⁷

Za to Pamětní kniha Obecní školy dívčí uvádí zmínku o 5. výročí, roku 1923, vyhlášení samostatného československého státu, a proto se konaly velké oslavy. Šlo se průvodem směrem ke kostelu svatého Václava a vzpomínalo se na padlé bojovníky ze světové války. Projev měl starosta Josef Michálek. Slavnost pak byla ukončena zpěvem, kdy se zazpívala státní hymna. V oslavách se však nekončilo, protože od 24. února do 3. března 1924 se ve škole oslavovalo 100. výročí narození Bedřicha Smetany. Vyučující žákům vykládali o jeho životě, ale i hudbě, zpívali jeho písně.⁷⁸

Ve školním roce 1928 – 1929 se slavilo kulaté výročí státní samostatnosti. Lidé byli hrdi na to, co za 10 let dokázali. Oslavy si užívali plnými doušky. O rok později byli žáci na školách v hodinách dějepisu a občanské nauky obeznámeni s postavou knížete svatého Václava a s jeho životem, protože šlo o tisícileté výročí od jeho zavraždění. (929)⁷⁹

Nový školní rok 1931 – 1932 byl zahájen 1. září. O měsíc později 28. října probíhaly oslavy ke vzniku republiky. Přednášeli se vlastenecké básně, zpívaly se národní hymny, ale také se konala pietní slavnost na starém hřbitově u pomníku padlých.⁸⁰

⁷⁵ Srov. SOkA Prachatice, Pamětní kniha Obecné školy dívčí Netolice 1873 – 1937, sign. I B 1, s. 267 – 268.

⁷⁶ Srov. SOkA Prachatice, Pamětní kniha Obecné školy dívčí Netolice 1873 – 1937, sign. I B 1, s. 271 – 276.

⁷⁷ Srov. SOkA Prachatice, Archiv města Netolice, Pamětní kniha města Netolice III., s. 300 – 302.

⁷⁸ Srov. SOkA Prachatice, Pamětní kniha Obecné školy dívčí Netolice 1873 – 1937, sign. I B 1, s. 316 – 318.

⁷⁹ Srov. Tamtéž, s. 353 – 360.

⁸⁰ Srov. Tamtéž, s. 375 – 378.

O rok později v roce 1933 přišla rána pro dívčí školu, neboť ředitelka Marie Pauerová zemřela. Na její místo ustanovili Antonii Pospíšilovou.⁸¹

V té době začalo již plně fungovat školní vyučování na chlapecké škole, to bylo zahájeno proslovem k danému žactvu a byl jim vysvětlen školní řád, jak nám dokládá Pamětní kniha měšťanské školy chlapecké. Téhož roku dostali žáci nové učebnice, podle kterých se začalo vyučovat. V říjnu oslavili chlapci se svými vyučujícími 15 let samostatnosti československého státu. Věnovali tomu velkou pozornost, neboť se jednalo o jubileum. O důležitosti svátku tentokrát nepromlouvali vyučující, ale studenti. Na závěr slavnosti všichni zazpívali státní hymnu.⁸²

O poklesu pracovních míst nás informuje Pamětní kniha měšťanské školy chlapecké, kdy ve městě v té době také rychle stoupla nezaměstnanost lidí. Protože se rozmnožili hraboši, klesly výnosy obilí a nebylo potřeba tolik pracovních sil. Co se týče politického dění, tak v první polovině prosince zemřel doktor Antonín Švehla, generální státník, působil v agrární straně. Vlastnil statek v Hostivaři u Prahy, vykonával také funkci ministra vnitra. Byl důležitou osobou pro politiku a vnitřní správu. Jeho pohřbu se zúčastnil i prezident a z části i celá vláda.⁸³

Ke školnímu vyučování také patří tělesná výchova, aby žáci měli, kde cvičit, v červnu se podařilo otevřít pro žáky novou sokolovnu, kterou začali využívat.⁸⁴

Pamětní kniha Měšťanské školy chlapecké hovoří také o tom, jak na začátku nového školního roku došlo ke krádeži ve školní budově, která byla ohlášena na četnické stanici. Zloději po sobě zanechali pouze nepořádek, nic neodcizili a ani nebyli dopadeni.⁸⁵ Také nám dokládá, že ve světových dějinách došlo k marseillskému atentátu, při němž zahynul jugoslávský král Alesandro I. a s ním padl i francouzský ministr zahraničí Louiss Barthon. Vlady nad Jugoslávií se ujal syn zavražděného krále Alesandra I., Petar.⁸⁶

Pamětní kniha Obecní školy dívčí říká, že do života dění opravdu zasahovali, jak významné osobnosti současnosti, tak i ty minulé, ale důraz byl kladen i na dny důležité pro Československý stát. V prosinci 1934, se oslavovalo 100. výročí, od prvního zaznění skladby, Kde domov můj, jejíž text napsal Josef Kajetán Tyl a hudbu složil

⁸¹ Srov. Tamtéž, s. 393.

⁸² Srov. SOkA Prachatice, Pamětní kniha Měšťanské školy chlapecké 1933 – 1940, sign. I B 1, s. 3 – 4.

⁸³ Srov. Tamtéž, s. 5 – 6.

⁸⁴ Srov. Tamtéž, s. 7 – 10.

⁸⁵ Srov. Tamtéž, s. 16.

⁸⁶ Srov. Tamtéž, s. 17.

František Škroup.⁸⁷ Recitovaly se i básně.⁸⁸ Pro lepší zapamatování a zachování pro budoucí generaci byly zavedeny ve škole třídní kroniky, do kterých se pak začalo zapisovat. Vytvořila se nová klasifikace, kdy byly mravy nahrazeny slovem chování.⁸⁹

Před Vánoci 14. prosince 1935 ze své prezidentské pozice odstoupil Tomáš Garrigue Masaryk a přesunul se na svůj zámek v Lánech. Jako svého nástupce doporučoval doktora Eduarda Beneše, který pak byl zvolen novým prezidentem Československé republiky, což dokládá Pamětní kniha Obecné školy dívčí.⁹⁰

V říjnu 1936 se konaly oslavy na počest vzniku samostatnosti, slavilo se v jednotlivých třídách, a dokonce zazněl i školní rozhlas. Radost přetrvávala až do 31. ledna 1937, neboť bylo 50. výročí úmrtí, hudebníka Františka Gregory.⁹¹

V polovině měsíce září roku 1937 zemřel na zámku v Lánech bývalý prezident Tomáš Garrigue Masaryk. Dokonce konec školního roku byl tentokrát posunut o několik dní dříve, protože se konal sokolský slet.⁹²

Školní rok 1938 – 1939 zahájily školy v ruchu a neklidu, protože se konala různá letecká cvičení. Schylovalo se k válce. Lidé museli odevzdat zbraně a také byla vyhlášena mobilizace. Vojáci odjížděli ke svým plukům. Na začátku října roku 1938 odstoupil ze své prezidentské funkce doktor Eduard Beneš. Ve svém projevu zdůvodnil své odstoupení. V listopadu město poctilo svou návštěvou vojsko, které se v Netolicích ubytovalo. V té době už ale rodiny trpěly, neboť jejich dobytek se rozmohl na různé nemoci, převažovala hlavně slintavka s kulhankou, z těchto důvodů neměly ani děti chodit do školy.⁹³

Pamětní kniha města Netolice III líčí moment, kdy v červnu 1938 došlo k vyhlášení celostátní sbírky kvůli obraně, tomu předcházel odvod lidí na vojnu, neboť se pomalu schylovalo k válce. V srpnu byly velké deště, které zaplavily louky. Kvůli

⁸⁷ Srov. SOkA Prachatice, Pamětní kniha Obecné školy dívčí Netolice 1873 – 1937, sign. I B 1, s. 401 – 406.

⁸⁸ Srov. SOkA Prachatice, Pamětní kniha Měšťanské školy chlapecké 1933 – 1940, sign. I B 1, s. 19.

⁸⁹ Srov. SOkA Prachatice, Pamětní kniha Měšťanské školy chlapecké 1933 – 1940, sign. I B 1, s. 27 – 32.

⁹⁰ Srov. SOkA Prachatice, Pamětní kniha Obecné školy dívčí Netolice 1873 – 1937, sign. I B 1, s. 410 – 416.

⁹¹ Srov. Tamtéž, s. 420 – 424.

⁹² Srov. SOkA Prachatice, Pamětní kniha Obecné školy dívčí Netolice in: Kronika obecné a měšťanské školy dívčí. s. 5 – 13.

⁹³ Srov. Tamtéž, s. 14 – 22.

blížící se válce se začalo učit bezpečnosti, proto museli lidé absolvovat protiletectká obranná cvičení, většinou se konala navečer, kdy cvičenci měli i obecenstvo.⁹⁴

V září začala mobilizace, byly prováděny noční hlídky, a kdo vlastnil motocykl nebo osobní motorové vozidlo, musel jej odevzdat. Dle nařízení lid zatemňoval okna a nesmělo se ani fotografovat. V říjnu nakonec rozpustili i komunistickou stranu. Listopadem získal náš československý stát nové hranice, které se nacházely právě u hranic obce, neboť byly zabrány Sudety.⁹⁵

Pamětní kniha Obecné školy dívčí píše, že posledního dne listopadu 1938 byl zvolen nový prezident, v pořadí již třetí. Stal se jím Emil Hácha, který se narodil v Trhových Svinech 12. července 1872. Působil jako sekretář kuratoria Moderní galerie a i jako dvorní rada ve Vídni. Stal se prezidentem Nejvyššího správního soudu. Od 1. února 1939 byl ustanoven novým ředitelem školy pan Jan Pintr, narodil se 8. března 1885 v Šumavských Hošticích. Dříve působil jako ředitel na měšťanské chlapecké škole v Prachaticích. Po dvou letech ředitelování pana Jana Pintra došlo k sjednocení chlapecké a dívčí školy. Ženy, které byly provdány, tak propouštěli. A tak mohly alespoň oslavovat svůj květnových svátek, Den matek.⁹⁶

V březnu 1939 potom stát obsadila říšskoněmecká vojska, o této zprávě lid informovalo rádio 15. března. Říšští vojáci a jejich lid se ujal rozdělování potravin a tak původní obyvatelé byli odkázáni na obsaditele, jak nám dokládá Pamětní kniha města Netolice III.⁹⁷

4.2 Život ve městě

Město žilo klidným životem, ze kterého ho vytrhla situace, která je zaznamenaná v Pamětní knize města Netolice II, kdy v jižních Čechách se potulovala banda, která všem naháněla strach a hrůzu. V Netolicích byla tato tlupa dopadena 29. dubna 1922 místními četníky. Jednalo se o cikánskou bandu, kterou vedl Antonín Fiala, velmi

⁹⁴ Srov. SOkA Prachatice, Archiv města Netolice, Pamětní kniha města Netolice III. 1938 – 1964, s. 4 – 12.

⁹⁵ Srov. SOkA Prachatice, Archiv města Netolice, Pamětní kniha města Netolice III. 1938 – 1964, s. 13 – 21.

⁹⁶ Srov. SOkA Prachatice, Pamětní kniha Obecné školy dívčí Netolice in: Kronika obecné a měšťanské školy dívčí, s.23 – 28.

⁹⁷ Srov. Tamtéž, s. 30 – 34.

obávaný lupič a vrah, jenž byl chycen i s dalšími kumpány.⁹⁸ Po zatčení a ošetření, protože při chytání muselo být užito střelných zbraní, převezli ho k okresnímu soudu do Českých Budějovic. Nalezly se u nich věci, které ukradli, takže byli odsouzeni, protože porota měla důkazy.⁹⁹

Víme také, že v Netolicích bývaly i oslavy, které se pojily s průvodem. První máj roku 1930 obyvatelé také slavili, průvod byl spojen s hudbou a nechyběli ani hosté, kteří dorazili z nedalekých Vodňan. Když se obyvatelé přesunuli na Ján, tam, kde stával kostel, lidé se dostali do potyčky se svými hosty a ta vyústila ve rvačku. Ta musela být opravdu zajímavá, protože samotný kronikář zapsal: „*druhý den ráno našly se na chodníku vyražené zuby v tratolišti krve.*“¹⁰⁰

Netolice se také staly součástí trasy automobilových a motocyklistických závodů. Tato vozidla vyjížděla z Českých Budějovic 7. září 1930 a pokračovala přes Netolice do Strakonice a pak zase zpátky do Budějovic. Mnoho vozidel se dle kronikáře srazilo u Vodňan.¹⁰¹

O tom, že i ve městě docházelo ke kriminalitě, o tom nám dokládá Pamětní kniha města Netolice II., kdy se v říjnu řešila záležitost studentů, hochů, kteří kradli v krámku se smíšeným zbožím u Anny Prokšové a Marie Lindauerové. Každé ráno v neděli spolu ženy odcházely modlit se do kostela. Sice svůj obchod zamknuly, ale vzhledem k tomu, že nikdo další s nimi nepobýval, tak objekt nebyl střežen. Proto se kluci dělili na dvě party, jedna, která odcházela do kostela, aby se ujistila, že se obě ženy modlí, a tudíž nejsou doma. Druhá skupinka potají vcházela do krámku a odcizila peníze. Jednalo se o kluky v letech od 10 do 16 let.¹⁰²

I přesto, že se potom objevila finanční krize, v lednu 1932, tak se konalo mnoho plesů, jak v době masopustní, tak i v postní době. I když byl nedostatek peněz, došlo k opravě betlému v kostele, který lid upoutával svými figurkami.¹⁰³ Dokonce se církev zapojovala i do dění kulturního, katoličtí tovaryšové totiž 6. března 1932 sehráli divadlo s názvem Poctivost nad zlato. A město ještě tohoto měsíce nakoupilo nové koně

⁹⁸ Narozen v Křižanově 6. února 1888. Byl to svobodný muž, který několikrát utekl z vězení. Porota ho odsoudila k usmrcení provazem. Srov. SOkA Prachatice, Archiv města Netolice, Pamětní kniha města Netolice II. s. 33.

⁹⁹ Srov. Tamtéž, s. 33.

¹⁰⁰ Srov. SOkA Prachatice, Archiv města Netolice, Pamětní kniha města Netolice II., s. 54.

¹⁰¹ Srov. Tamtéž, s. 58.

¹⁰² Srov. Tamtéž, s. 59 – 60.

¹⁰³ Srov. Tamtéž., s. 77.

pro pohřební vozy a pro hospodářství. V dubnu se konal odvod chlapců a mužů, vojenská správa začala nakupovat ve velkém koně.¹⁰⁴

Lidé se také účastnili sokolských sletů, 2. července 1932 odjížděli na IX. sjezd. Účast byla veliká a přijeli i sokolníci z ciziny. Z některých zemí si dokonce přivezli ještě své vlastní vojsko.¹⁰⁵ A protože 17. září 1932 měl sté výročí zakladatel sokola, Dr. Miroslav Tyrš, konal se průvod na jeho počest. Byl zapálen táborák na vrchu zvaném Peklo a pronesena řeč učitele pana Karla Dvořáka.¹⁰⁶

V březnu roku 1934 se začaly zdražovat výrobky, protože byla upravována československá měna.¹⁰⁷ V dubnu byli lidé poučeni, co dělat, kdyby vypukla další válka, jak se chránit před plynem, ale i před samotnou válkou. Obyvatele školili hlavně hasiči a lidé, kteří sem dojížděli z Českých Budějovic. Opět došlo k odvodu branců, ale tentokrát jich mnoho z Netolic neodvedli, protože nebyli mladí hoši. Nehledělo se ani na zdravotní problémy, protože mužů bylo potřeba.¹⁰⁸

Lidé očekávali po válce utlumení nacionální vášně, že se bude směřovat k míru a také k rozvoji hospodářství, ale to se nějak nedařilo. Demokracii ohrožoval italský fašismus a pak také Hitler se svou pozicí z Německa. Vybízela k pronásledování Židů a komunistů. A když si lid konečně začal myslet, že byla situace uklidněna, rozhodl se německý učitel Konrád Henlein vytvořit nacionální stranu, která smetla ostatní, protože Henlein předstíral loajalitu ke státu.¹⁰⁹

Děním dost ve velkém zamávala chřipka, v lednu 1937, jež se objevila ve městě a která nakonec ohrozila celý kraj. A protože se stávalo, že občas byla nakažena celá rodina, stala se tato chřipka hlavním tématem pro tisk vzhledem k tomu, že už dlouho se nic takového nedělo.¹¹⁰ Když tiskem prošla chřipka, rozhodlo se zastupitelstvo, že začne řešit na svých schůzích kostelní hudbu, dohodli se, že by ročně přispívali určitou peněžní částkou, ale pod podmínkou, že ředitelem kůru bude pan B. Kinkor. Lidé se pak také připravovali na dubnový sokolský sraz, který se týkal celé republiky. Projev z něho se vysílal pomocí rozhlasu z Prahy a také zazněla státní hymna.¹¹¹

V pamětní knize města Netolice II se píše, že mělo dojít k náletu na město posledního května. Všichni museli zůstat doma a nevycházet ze svých obydlí. Nesměli

¹⁰⁴ Srov. Tamtéž, s. 79 – 80.

¹⁰⁵ Srov. Tamtéž, s. 82.

¹⁰⁶ Srov. Tamtéž, s. 84.

¹⁰⁷ Srov. SOKA Prachatice, Archiv města Netolice, Pamětní kniha města Netolice II., s. 100.

¹⁰⁸ Srov. Tamtéž, s. 102.

¹⁰⁹ Srov. SOKA Prachatice, Pamětní kniha Měšťanské školy chlapecké 1933 – 1940, sign. I B 1, s. 51.

¹¹⁰ Srov. SOKA Prachatice, Archiv města Netolice, Pamětní kniha města Netolice II., s. 134.

¹¹¹ Srov. Tamtéž, s. 135.

večer svítit, aby na sebe neupozorňovali. Všichni měli strach. „*Poplach byl hlášen sirénou a na zvon. ... Venku byly připraveny jenom požární čety.*“¹¹² Nakonec žádný nálet nebyl z důvodu špatného počasí.¹¹³ To však přispělo k dalšímu odvodu lidí do vojenské služby. A proto se Netolice rozhodly společně s československým křížem vykonat sbírku pro rodiny, jejichž muži byli odvedeni. Další sbírka se pak konala na obranu státu.¹¹⁴ V polovině září 1938 bylo vyhlášeno, že všichni, kdo vlastní jakoukoli zbraň, mají ji odevzdat na četnické stanici. A k tomu byla zakázána veškerá shromáždění politických stran, ale i kulturních spolků. Městu bylo odvedeno několik koní pro vojenské účely. To však ještě nestačilo, 21. září 1938 došlo k vyhlášení mobilizace a odvodu lidí do 40 let. Museli být konány hlídky a obyvatelé z toho měli špatný pocit. Lidé měli zatemnit okna a ani fotografovat se nesmělo, byli omezeni ohledně radiopřijímačů, které museli odevzdat na poště, ale brzy jim byly vráceny.¹¹⁵ V září 1937 zasáhlo snad každého obyvatele země, neboť se konal smuteční pochod se zesnulým prvním československým prezidentem Tomášek Garrigue Masarykem. Proto vyjížděl z Wilsonova nádraží speciální vlak do Lán, kde byl tento velký státník uložen do hrobu.¹¹⁶

Kronikář v Pamětní knize města Netolice III zaznamenal, že v říjnu na rozkaz vládního nařízení byla rozpuštěna komunistická strana a byl jí zakázán veškerý majetek.¹¹⁷

O události roku 1938 pojednává Pamětní kniha Měšťanské školy chlapecké, kdy v únoru pronesl Hitler svou řeč v Německu, chtěl utvořit osu Berlín – Řím a pak přidat ještě Tokio. Prohlásil se za vůdce třetí říše a vyhlásil boj proti bolševismu. V březnu táhnul se svým říšskoněmeckým vojskem do Rakouska, kde udělal Anschluss. Což učinilo konec samostatnosti a na řadě byla Československá republika. O ukončení samostatnosti se nakonec postaral německý učitel Konrád Henlein, který vyhlásil konec volnosti. Od května 1938 však všichni pociťovali nebezpečí, některé ranila mrtvice a někteří se dočkali ohrožení v podobě dělostřeleckého vojska. Nikdo netušil, co má dělat, kam se schovat, zda prchat.¹¹⁸

¹¹² Srov. Tamtéž, s. 136

¹¹³ Srov. Tamtéž, s. 136 – 137.

¹¹⁴ Srov. SOKA Prachatice, Archiv města Netolice, Pamětní kniha města Netolice III., s. 5.

¹¹⁵ Srov. SOKA Prachatice, Archiv města Netolice, Pamětní kniha města Netolice III., s. 11.

¹¹⁶ Srov. SOKA Prachatice, Pamětní kniha Měšťanské školy chlapecké 1933 – 1940, sign. I B 1, s. 77 – 86.

¹¹⁷ Srov. SOKA Prachatice, Archiv města Netolice, Pamětní kniha města Netolice III., s. 9 – 11.

¹¹⁸ Srov. SOKA Prachatice, Pamětní kniha Měšťanské školy chlapecké 1933 – 1940, sign. I B 1, s. 86 – 91.

V září 1938 Němci ohrožovali své sousedy, všichni se jich báli, Mussolini podal pomocnou ruku Hitlerovi a postavil se na jeho stranu. Teď už československý lid věděl, že se schyluje k další válce, proto vyhlásili mobilizaci. A však se této diktatuře nakonec sami podrobili. V říjnu odstoupil ze své funkce doktor Eduard Beneš a novým prezidentem se stal Emil Hácha.¹¹⁹

Pamětní kniha Měšťanské školy chlapecké ukazuje na farmářský život ve městě, kdy v lednu 1939 vypukla ve městě i v jeho blízkém okolí u dobytka, kulhavka a slintavka. S touto nemocí se potýkali pomalu všichni, jen v některých hospodářstvích nebyla.¹²⁰ V březnu byli zatýkáni lidé komunistického zaměření. Stát už nebyl svobodný, ale spadal pod Německo, kterým byl ovládán. Téhož měsíce vyvěsili na radnici prapor s hákovým křížem. Starostovi se to moc nelíbilo, ale muselo se uposlechnout, Němci se také ujali rozdělování potravin chudým a nemajetným. Jídlo bylo na přiděl. Proto si začali lidé dělat zásoby, aby se nějakým způsobem pojistili. Některé zboží, hlavně strava, se stali nedostupnými.¹²¹ V březnu 1939 obsadil Hitler Prahu.¹²² V dubnu potraviny začali opět přidělovat, hlavně chudým a také nezaměstnaným. Téhož měsíce došlo k nařízení oslavy samotného Adolfa Hitlera jako narozeniny říšského vůdce. „*Na oslavu 50 let Adolfa Hitlera bylo nařízeno pro celý protektorát Čechy a Morava, že na všech státních budovách musí býti vyvěšeny říšské prapory a naše státní vlajky.*“¹²³ Vlajky lze tedy nalézt na radnici, četnické stanici, berním úřadě, škole, ale i na děkanství.¹²⁴

4.3 Náboženský život

Změna nastala i ohledně náboženství, neboť dříve byli žáci povinni chodit na náboženská cvičení. Museli za doprovodu svých učitelů chodit v neděli, ale i o svátcích na ranní mši, být i účastní při církevních průvodech a hlavně od osmi let bylo potřeba chodit alespoň třikrát za rok ke zpovědi a přijímat Boží tělo. Rokem 1919 byla učiněna změna z povinné na dobrovolné. Každý se mohl rozhodnout podle vlastní vůle. Nový postoj však brala negativně samozřejmě církve, které se z dobrovolnění

¹¹⁹ Srov. Tamtéž, s. 101 – 111.

¹²⁰ Srov. SOkA Prachatice, Archiv města Netolice, Pamětní kniha města Netolice III., s. 15.

¹²¹ Srov. Tamtéž, s. 19 – 20.

¹²² Srov. SOkA Prachatice, Pamětní kniha Měšťanské školy chlapecké 1933 – 1940, sign. I B 1, s. 114 – 115.

¹²³ Srov. SOkA Prachatice, Archiv města Netolice, Pamětní kniha města Netolice III., s. 21.

¹²⁴ Srov. Tamtéž, s. 21.

nezamlouvalo. Vytrvali totiž jen horliví žáci, zbytek se kostelu vyhýbal velkým obloukem.¹²⁵

Pamětní kniha města Netolice II hovoří také o řízení chrámové hudby, kdy byl v letech 1905 – 1920 pověřen Jan Václ, který byl povoláním učitel. Po něm tuto práci převzal 1. ledna 1921 Miroslav Kiňka, obyvatel z Netolic. Učitelé většinou působili při kostelní správě, protože jejich platy nebyli tak vysoké, tímto způsobem si alespoň trochu přivydělali. Nevýhodou však bylo, že lidé, když jim někdo zesnul, automaticky šli do školy a tam vyjednávali pohřby a ty se konaly v době vyučování. Proto museli být bráni na pohřby i žáci, kteří zrovna měli mít hodinu. Ti tedy na pohřbech zpívali, eventuálně hráli na housle. Časem tedy přešla tato funkce varhanictví do rukou lidí, kteří neučili.¹²⁶ Do Netolic v témže roce také zavítali misionáři, kteří zde působili od 16. do 27. 4. a spadali do řádu Redemptoristů. Jejich návštěva byla dosti podporována panstvím Petrova Dvora, které přispívalo potravinami, a veškerému dělnictvu dali kvůli tomu dovolenou.¹²⁷

Dle Pamětní knihy II. víme, že v okolí města se začali lidé zabývat spiritismem, dělávali různé schůze. V ní se píše: „*Pilař Košák¹²⁸ je jasnovidec, Šimeček z Netolic medium.*¹²⁹“ A hlavně, že „*i mezi inteligencí jsou mnozí, jež věří ve spiritismus.*“¹³⁰

Z Pamětní knihy Obecní školy dívčí se dozvídáme, že školní rok 1919 – 1920 byl zahájen bohoslužbou v děkanském kostele, účast byla tentokrát dobrovolná. Náboženství učili kaplani Václav Brdlík na obecné a měšťanské škole, pan farář František Novák také docházel na obě a farář Adolf Hoftych působil na obecné škole. Dívky, které byly vyučovány, tak všechny spadaly do vyznání víry katolické.¹³¹

Školní rok 1920 – 1921 byl opět zahájen dobrovolnou mší svatou. Zemskou školní radou k výuce náboženství byl ustanoven katecheta, tím se tedy stal kaplan duchovní správy František Novák, pan Václav Brdlík a také pan děkan Jan Bártík.

¹²⁵ Srov. SOkA Prachatice, Archiv města Netolice, Pamětní kniha města Netolice II, s. 18.

¹²⁶ Srov. SOkA Prachatice, Archiv města Netolice, Pamětní kniha města Netolice II, s. 25.

¹²⁷ Srov. Tamtéž, s. 28.

¹²⁸ Narozen v roce 1840, svérázný muž, jehož rodina byla velmi početná. Byl včelařem, nepil alkohol, ale za to každý den užíval med. Přestoupil k českobratrské církvi. Srov. SOkA Prachatice, Archiv města Netolice, Pamětní kniha Netolice II. s. 32.

¹²⁹ Srov. Tamtéž, s. 28.

¹³⁰ Srov. Tamtéž., s. 28.

¹³¹ Srov. SOkA Prachatice, Pamětní kniha Obecné školy dívčí Netolice 1873 – 1937, sign. I B 1, s. 281 – 287.

Začátkem listopadu byl novým kaplanem ustanoven Václav Vlášek, který převzal výuku za děkana Jana Bártíka.¹³²

Školní rok 1921 – 1922 byl zahájen dobrovolnou mší svatou a náboženství učili děkan Jan Bártík, kaplan Václav Vlášek a katecheta František Novák.¹³³

V červnu 1922 došlo na zkoušku z náboženství, kterou absolvovaly u pana vikáře Václava Železného z Protivína. Následující školní rok vyučovali v katolické víře pan František Novák, Václav Vlášek a také Václav Brdlík. Bohužel pan kaplan Václav Vlášek 14. října odešel, neboť byl povolán do nedalekého města Vodňany. Výuku tedy po něm převzal pan Jan Bártík. Duchovní správa potom stejně převzala vyučování náboženství i za Františka Nováka. O církevní život na škole tedy pečovali pan Jan Bártík a pan Václav Brdlík. Katecheta František Novák zemřel 15. května 1923 v Kolném u svých rodičů. Pohřbu 17. května v Ševětíně se zúčastnil za učitelský netolický sbor ředitel školy František Kroupa a vyučující z chlapecké obecné školy pan Jan Václ.

I tak se v červnu vykonala zkouška z náboženství za přítomnosti pana biskupského vikáře Václava Železného z Protivína. Konec školního roku 28. června byl ukončen mší svatou v děkanském kostele a po ní se zazpívaly obě hymny. Náboženská cvičení již nebyla povinná, stala se dobrovolnými. V tomto roce zemřel ve Štěkni Karel Klostermann, který psal knihy o Šumavě.¹³⁴

Pamětní kniha Obecné školy dívčí nás informuje i o tom, jak na začátku července roku 1923 odešel z Netolic kaplan a učitel náboženství pan Václav Brdlík, jehož převedli do Olejnice.¹³⁵ Na jeho místo nastoupil kaplan František Bílý. Na začátku školního roku však došlo ještě k jedné změně ohledně kaplanů, neboť do církevních služeb byl opět povolán pan Václav Vlášek, který znovu začal vyučovat na dívčí škole. Náboženství tedy měli pod taktovkou na obecné škole pan Jan Bártík a kaplan Václav Vlášek, ten měl na starosti i měšťanskou školu.¹³⁶

Rok 1922 opět zaznamenal změny v životě křesťanů a vepsal se jim v upomínku. Lidé totiž většinou v době postní zpytovali svá svědomí a chodívali do kostela, hlavně v pátek a také na odpolední kázání. Tato tradice se však začala ve větších městech

¹³² Srov. Tamtéž, s. 290 – 292.

¹³³ Srov. Tamtéž, s. 298.

¹³⁴ Srov. SOkA Prachatice, Pamětní kniha Obecné školy dívčí Netolice 1873 – 1937, sign. I B 1, s. 298 – 311.

¹³⁵ město ležící u Borovan

¹³⁶ Srov. SOkA Prachatice, Pamětní kniha Obecné školy dívčí Netolice 1873 – 1937, sign. I B 1, s. 312 – 313.

vytrácet, až vymizela úplně. A tak se pomalu dělo i v malých obcích a na venkově. Lidé přestali tolerovat křesťanské zvyklosti a začali si vybírat i datum své svatby v postní době. Proto začali obyvatelé více preferovat civilní sňatky, které se mohly odehrávat v jakémkoli ročním období na obecním úřadě.¹³⁷

Pro zlepšení života a upevnění víry, na začátku května, přesněji 7. - 14. května 1922, zavítali do města opět misionáři, kteří svým kázáním a zpovídáním chtěli lid utvrdit v jejich víře v Boha. Zúčastnili se toho hlavně lidé z venkova, protože u nich byla láska k Bohu silnější. Když nadešel den odchodu misionářů, rozloučili se s nimi velikým průvodem.¹³⁸

Dle Pamětní knihy města Netolice II. víme, že než vypukla válka, působili zde tři kaplani a děkan. Kaplani však brzy odešli a museli se stát vojáky. Zůstal tu jeden kaplan a děkan, kteří se starali o duchovní správu. Ti dva, co odešli do války, se potom vrátili na své místo. Pan František Novák byl katecheta, zemřel v roce 1923. Pan Václav Brdlík se stal farářem a působil v Olešnici u Nových Hradů. V Netolicích zůstal děkan Jan Bartík.¹³⁹

Vzhledem k tomu, že ve škole výuka probíhala tak, jak měla, v květnu 1923 přijel vyzkoušet z náboženství pilné studenty biskupský vikář Václav Železný z Protivína. V červnu byl odvolán ze své funkce na Netolicku kaplan Václav Vlášek, jež se musel přesunout se na nové působiště na Lomec, kde se stal administrátorem. Proto po něm výuku převzal děkan Jan Bartík a také kaplan J. Bílý. Náboženské cvičení bylo opět dobrovolné.¹⁴⁰

Když se zahajoval nový školní rok, na výuku náboženství stačil sám farář Jan Bartík. Do Netolic se však dostal opět kaplan Václav Vlášek, který do 20. ledna 1925 učil na obou školách, jak měšťanské, tak obecné, a tak se stal novou posilou.¹⁴¹

V Netolicích byli i lidé, kteří chtěli zanechat nějakou památku na sebe, až tu nebudou a tak do kostela, v únoru 1925 díky odkazu a daru paní Quolfingrové, přibyla nová křížová cesta. Za peněžitý dar, bylo možné zakoupit úplně novou, i když peníze mohly být využity na opravu. Alespoň se původní křížová cesta dala do kostela svatého

¹³⁷ Srov. SOkA Prachatice, Archiv města Netolice, Pamětní kniha města Netolice II., s. 30.

¹³⁸ Srov. Tamtéž, s. 31.

¹³⁹ Srov. SOkA Prachatice, Archiv města Netolice, Pamětní kniha města Netolice II., s. 38.

¹⁴⁰ Srov. SOkA Prachatice, Pamětní kniha Obecné školy dívčí Netolice 1873 – 1937, sign. I B 1, s. 316 – 320.

¹⁴¹ Srov. Tamtéž, s. 323 – 326.

Václava, aby mohla být nějakým způsobem využita.¹⁴² V srpnu došlo k opravě tohoto kostela. Aby rekonstrukce mohla být zaplacená, vybírali se peníze, jak z celé farnosti, tak od jednotlivců. Oprava však přinesla i pozitiva, díky malování se našla původní malba, která pocházela z roku 1695 a také již opravenou z roku 1749. Úctyhodné práce se ujal malíř pan J. Kovář. „Velikou zásluhu o oba kostely má zdejší děkan p. V. Přib.“¹⁴³

O náboženský život v letech 1928 – 1929 se staral pan děkan Jan Bártík, ale také kaplan Václav Vlášek a kaplan pan J. Pašek.¹⁴⁴

Pro netolicickou farnost se stali zajímavé tyto dny 8. a 9. květen, protože se v Netolicích po neskutečně dlouhé době konalo biřmování. Nejednalo se jen o místní, ale i o obyvatele z okolních vesnic. Tuto svátost udílel 406 lidem Monsignor Šimon Bárta, který pocházel ze Žimutic.¹⁴⁵ V té době biřmovanec musel platit 1 korunu za list, jež dostávali v upomínku biřmování.¹⁴⁶

Za to 19. června se konaly methodické bohoslužby, které nebyly odslouženy v kostele, ale na zahradě u Kozlů, zúčastnilo se jen 12 lidí.¹⁴⁷ Pár dní po této bohoslužbě netolicických věřících umírá 23. 6.1930 kostelník Bedřich Vaněk.¹⁴⁸ Stát se kostelníkem bylo pro člověka velkou ctí, protože to bylo velmi zajímavé povolání.¹⁴⁹ Ještě za Vaňkova života měl problémy chodit, proto mu přidělili k ruce Františka Dědiče, velkého horlivce.¹⁵⁰ Mladší generace o práci kostelníka nestály a starší postupně vymíraly. Kdo se stal zvoníkem, také mohl být na své povolání hrdý. Zvon mohla obsluhovat i žena. Lidé, kterým někdo zesnul, platili zvoníkovi za to, že zazněl s pomocí jeho rukou umíráček.

To, že vypukla další světová válka, znamenalo i zásah do dění římskokatolického života tím, že kdysi v Netolicích bývali 4 kněží. Po válce se vše

¹⁴² Srov. SOKA Prachatice, Archiv města Netolice, Pamětní kniha města Netolice II., s. 112 – 113.

¹⁴³ Srov. Tamtéž, s. 119.

¹⁴⁴ Srov. SOKA Prachatice, Pamětní kniha Obecné školy dívčí 1873 – 1937, sign. I B 1, s. 352 – 353.

¹⁴⁵ U Vltavského Týna. Srov. SOKA Prachatice, Archiv města Netolice, Pamětní kniha města Netolice II., s. 54.

¹⁴⁶ Srov. Tamtéž, s. 54.

¹⁴⁷ Srov. Tamtéž, s. 55.

¹⁴⁸ Své služby vykonával za staré ceny, proto mu mnoho kostelnictví nevynášelo, žil také z milodarů. Srov. SOKA Prachatice, Archiv města Netolice, Pamětní kniha města Netolice II, s. 55 – 56.

¹⁴⁹ Srov. Tamtéž, s. 55 – 56.

¹⁵⁰ Srov. Tamtéž, s. 56.

zredukovalo na 1 kaplana a děkana. Ještě bychom našli ve městě příslušníky Československé církve a církve Methodistické, ale ta se objevila až po válce.¹⁵¹

Protože na konci světové války byly zvony nacházející se ve městě zabaveny státem, pro válečné účely, rozhodli se místní obyvatelé v čele se svým děkanem Janem Bartíkem, že by se zakoupily nové zvony. Nejprve se pořádala sbírka ve farnosti, z vytěžených peněz byly pořízeny dva zvony, ty se daly do věže kostela Panny Marie. „Pan František Kuliš zakoupil na svůj náklad jeden zvon ve váze 330 kg za 5 340 K. č. 50 hal. Z úcty ku památce zemřelého svého bratra děkana a konsistorního rady na bílé Hůrce.“¹⁵² A ten čtvrtý zakoupil pan Jan Quolfinger, rytíř ze Steinsbergů. Ten byl dán na věž kostela svatého Václava. To učinil na památku své dcery Marie, jež zemřela velice mladá. Zvony byly vysvěceny 10. června 1928. Této slavné události se chopil papežský prelát doktor Mráz.¹⁵³

Výuka náboženství potom probíhala ve školním roce 1930 – 1931, kdy byla svěřena na měšťanské škole faráři Janu Bártíkovi a na obecné škole pomáhal výpomocný učitel pan Václav Steinocher. Oba se srdečně svým žákům věnovali.¹⁵⁴ V prosinci 1930 také došlo na sčítání lidu. Lidé se měli hlásit i k náboženskému vyznání. Možná proto, že války se kdysi přece odehrávaly v duchu velkých nesnášenlivostí týkajících se otázky náboženství. Ale teď už byla doba svobody, proto bez problémů mohli vedle sebe žít římskokatolíci a protestanti. Díky sčítání se vědělo, že nejvíc lidí je římskokatolíků, poté následovala Československá církev, Českobratrská církev, Methodistická, pár pravoslavných se tu také našlo, dokonce i Židé a málo těch, kteří se nepřihlásili k žádné víře a zůstali tedy bez vyznání. Brzy však netolicou farnost opustil jeden z představených, na svátek svatého Silvestra totiž odešel z duchovní správy, na trvalý odpočinek, farář Jan Bártík, jenž se odstěhoval do Českých Budějovic. Výuku náboženství za něj převzal pan Václav Vlášek.¹⁵⁵ V Netolicích tedy působil kněz a zároveň kaplan Václav Vlášek, který ještě získal funkci administrátora.¹⁵⁶ Nový děkan nastoupil 4. července 1931, stal se jím Vojtěch Přeb z Křešťanovic u Písku.¹⁵⁷

Město netrpělo ani divadelními představeními, o zábavu Netolic se staral ochotnický spolek Tyl, dobrovolní hasiči i katoličtí tovaryši. Tentokrát se v březnu 1931

¹⁵¹ Srov. Tamtéž, s. 56.

¹⁵² Srov. Tamtéž, s. 61.

¹⁵³ Srov. Tamtéž, s. 61.

¹⁵⁴ Srov. SOKA Prachatice, Pamětní kniha Obecné školy dívčí Netolice 1873 – 1937, sign. I B 1, s. 367 – 371.

¹⁵⁵ Srov. Tamtéž, s. 367 – 371.

¹⁵⁶ Srov. SOKA Prachatice, Archiv města Netolice, Pamětní kniha města Netolice II., s. 63.

¹⁵⁷ Srov. Tamtéž, s. 68.

předvedli hrou s názvem *Manželství* a v dubnu to byla veselohra, *Když srdce láskou stůně*.¹⁵⁸ V témže roce za děkana Vojtěcha Příba se začal opravovat kostel. Na opravu byla vykonána sbírka. Šlo o velkou rekonstrukci, dělaly se nové lavice, nová malba, ale i zednické práce. Měnila se okna, železné trámy a koupil se i nový koberec, který směřoval až k oltáři. Pan děkan Vojtěch Příb si dal za úkol opravit kostel již při převelení do Netolic, což se mu podařilo. Při čistění a uklízení kostelních prostor byl nalezen pod oltářem svatě Barbory náhrobní kámen, jenž byl popsán starou češtinou. „*Léta Páně 1595 v den úterý Nanebevzetí Panny Marie, umřela Alžběta, dcera pana Jana Benýtky, hejtmana panství krumlovského.*“¹⁵⁹

Pamětní kniha Obecné školy dívčí nás informuje, že na začátku února roku 1932 byl odvolán z Netolic katolický kaplan Václav Vlášek, kterého ustanovili do funkce administrátora do Znášova, a proto se náboženské výuky s chutí ujal děkan duchovní správy Vojtěch Příb.¹⁶⁰ Za to v letech 1932 – 1933 se vyučování chopili děkan Vojtěch Příb, děkan duchovní správy, a kaplan Jan Kříž.¹⁶¹

Píše se v ní i to, že v listopadu 1934 zbourali hřbitovní zeď, jež se nacházela v blízkosti kostela svatého Václava. Byla nahrazena železným plotem. „*Stará zeď byla jistě lepší ku starému kostelu nežli tento železný plot.*“¹⁶²

Ve školním roce 1934 – 1935 náboženství žáky učil pan děkan Vojtěch Příb a také kaplan František Boudal. Tentokrát se učilo i ve víře českobratrské evangelické, kde vše leželo na bedrech pana Jana Toula, který byl farářem v Českých Budějovicích a měl na starosti 4 žákyně.¹⁶³ Učitel československého náboženství byl přeložen, na čas jeho práci převzal Josef Petrášek z Vitějovic, po něm převzala vyučování Jaroslava Vojtová, manželka československého duchovního z Vodňan. Jan Kříž si však v Netolicích dlouho nepobyl, neboť byl v březnu 1934 ustanoven kaplanem do Ševětína jako administrátor a do farnosti dosazen novosvěcenec pan František Boudal, který

¹⁵⁸ Srov. SOKA Prachatice, Archiv města Netolice, Pamětní kniha města Netolice II., s. 90 – 91.

¹⁵⁹ Srov. Tamtéž, s. 94 – 95.

¹⁶⁰ Srov. SOKA Prachatice, Pamětní kniha Obecné školy dívčí Netolice 1873 – 1937, sign. I B 1, s. 375 – 379.

¹⁶¹ Srov. Tamtéž, s. 385.

¹⁶² Srov. SOKA Prachatice, Archiv města Netolice, Pamětní kniha města Netolice II, s. 109.

¹⁶³ Srov. SOKA Prachatice, Pamětní kniha Obecné školy dívčí 1873 – 1937, sign. I B 1, s. 402.

vyučoval římskokatolické náboženství, což nám dosvědčuje Pamětní kniha Měšťanské školy chlapecké.¹⁶⁴

V letech 1935 – 1936 se výuky římskokatolického náboženství ujal pan děkan Vojtěch Přib a také Alois Střeleček, jenž nastoupil na místo po faráři Františku Boudalovi.¹⁶⁵ Pomáhal jim s výukou i laický katecheta Václav Steinocher. Československé náboženství vyučovala paní Jaroslava Vojtová a českobratrské evangelické farář Toul, který dojížděl z Českých Budějovic.¹⁶⁶ V červnu došlo ke zkoušce v kostele z římskokatolického náboženství.¹⁶⁷

V dubnu 1936, pátého dne v měsíci, konal se v kostele Svatého Václava koncert, za účelem sbírky pro opravu kostelních varhan. Vstupné bylo dobrovolné. Šlo o první koncert, který se konal za účelem opravy. Sbor řídil pan B. Kinkor a jako host byl pozván pan doktor Smrčka, jenž přijel z nedalekých Českých Budějovic.¹⁶⁸

Pamětní kniha města Netolice II. pojednává i o hudebním tělesu, neboť v červenci byly dány do kostela Panny Marie nové varhany, na které poměrně vysokou částkou přispěl pan Josef Lešetický. Hned 15. srpna po nainstalování varhan došlo k vysvěcení kostela. Tuto slavnost zahájil svým kázáním a mší svatou českobudějovický děkan Řepa. „*Po vysvěcení varhan hrál pan Kinkor chorál Svatý Václave a po ukončení mše celý kostel naplněný věřícími zazpíval naši národní hymnu „Kde domov můj.“ ... O opravu kostela se nejvíce zasloužil zdejší děkan p. V. Přib.*“¹⁶⁹ Za jeho působení, byl pozlacen hlavní oltář, došlo k vymalování a obílení venkovních stěn.¹⁷⁰

Díky záznamům v pamětní knize Obecné školy dívčí víme, kdy školní rok 1936 – 1937 byl zahájen, 1. září. V té době měli náboženství učit pan děkan Vojtěch Přib a kaplan Alois Střeleček.¹⁷¹ K jejich ruce byl i katecheta Václav Steinocher. Československé náboženství vyučoval farář pan Václav Jůzek z Vodňan s českobratrské evangelické pan František Kureš z Českých Budějovic.¹⁷²

¹⁶⁴ Srov. SOKA Prachatice, Pamětní kniha Měšťanské školy chlapecké 1933 – 1940, sign. I B 1, s. 13.

¹⁶⁵ Srov. SOKA Prachatice, Pamětní kniha Obecné školy dívčí 1873 – 1937, sign. I B 1, s. 410 – 411.

¹⁶⁶ Srov. SOKA Prachatice, Pamětní kniha Měšťanské školy chlapecké 1933 – 1940, sign. I B 1, s. 26.

¹⁶⁷ Srov. Tamtéž, s. 46.

¹⁶⁸ Srov. SOKA Prachatice, Archiv města Netolice, Pamětní kniha města Netolice II., s. 126.

¹⁶⁹ Srov. SOKA Prachatice, Archiv města Netolice, Pamětní kniha města Netolice III., s. 24.

¹⁷⁰ Srov. Tamtéž, s. 24.

¹⁷¹ Srov. SOKA Prachatice, Pamětní kniha Obecné školy dívčí 1873 – 1937, sign. I B 1, s. 420 – 421.

¹⁷² Srov. SOKA Prachatice, Pamětní kniha Měšťanské školy chlapecké 1933 – 1940, sign. I B 1, s. 55.

Následující rok měli náboženství na starosti pan děkan Vojtěch Přib a kaplan pan Alois Střeleček, který se narodil ve Staších na Sušicku, a laický katecheta Václav Steinocher.¹⁷³

V květnu 1938 po Dni matek se v neděli odpoledne konala zkouška z náboženství. Zkoušejícím byl českobudějovický děkan pan Řepa.¹⁷⁴

Ve školním roce 1938 – 1939 byl jmenován kaplan pan Alois Střeleček kaplanem v Českých Budějovicích. Na jeho místo nastoupil novosvěcený kaplan pan Antonín Vobr. Náboženství učili nový kaplan s děkanem Vojtěchem Přibem.¹⁷⁵

¹⁷³ Srov. SOKA Prachatice, Pamětní kniha Obecné školy dívčí Netolice in: Kronika obecné a měšťanské školy dívčí. s. 5 – 13.

¹⁷⁴ Srov. SOKA Prachatice, Pamětní kniha Obecní školy dívčí Netolice in: Kronika obecné a měšťanské školy dívčí. s. 23 – 28.

¹⁷⁵ Srov. Tamtéž, s. 14 – 16.

5. Období 2. světové války až do komunistického převratu

5.1 Historické dění nejen u nás, ale i ve světě

V Pamětní knize města Netolice III píše kronikář s odstupem, ale zaznamenává, že na den 1. září 1939 nezapomene náš severní soused, Polsko, které bylo zabráno německými vojsky, a tím se rozpoutala druhá světová válka. Došlo tedy ve městě k zatýkání a vyslýchání obyvatel. Odvezli je z Netolic a zavřeli po 12 lidech do cel. Byli vyslýcháni a poté převezeni do věznice. V táborech docházelo k týrání. Vězni měli těžkou práci a hladověli.¹⁷⁶ Protože lidí ubývalo, začali si společně pomáhat, rozvíjel se černý obchod. Občas byly ceny potravin neskutečně navýšené, nejspíš za účelem výdělků.¹⁷⁷ Vzhledem k tomu, že se do města dostalo mnoho německy mluvících lidí, byla v říjnu 1940 otevřena pro německé žáky německá škola.¹⁷⁸ V květnu 1941 chodívala po městě komise, která zabírala obyvatelům byty, aby mohly být poskytnuty německým vojákům, kteří sem dorazili z Jugoslávie a v Čechách trávili svou dovolenou.¹⁷⁹

I v Pamětní knize Obecné školy smíšené máme zprávu, že v dubnu 1942 se konaly oslavy 53. narozenin Adolfa Hitlera. Studenti museli být svátečně oblečeni a při oslavách vyslechli proslov.¹⁸⁰

Ve školním roce 1942 – 1943 sbírali žáci o prázdninách byliny, to dělali totiž i ten předešlý rok. Na podzim se rozmohly na škole spalničky, ale také záškrt. V dubnu se opět slavily narozeniny „Vůdce a říšského kancléře Adolfa Hitlera“. Tentokrát byla oslava odvysílána rozhlasem.¹⁸¹ V květnu 1942 došlo k atentátu na Reinharda Heidricha, který brzy zemřel. Proto byli obyvatelé vyslýcháni, zda neviděli atentátníka, který vše zavinil. Někteří dokonce zemřeli, i když nic nespáchali.¹⁸²

V roce 1943 došlo k akci, při níž byly získávány děti do německých škol. Zjišťoval se původ rodičů, zda některý byl německé národnosti, či se náhodou někdo nenarodil v Sudetech. Většina vůbec na obsílky nereagovala. Ti, kteří však reagovali,

¹⁷⁶ Srov. SOKA Prachatice, Archiv města Netolice, Pamětní kniha města Netolice III., s. 25 – 26.

¹⁷⁷ Srov. Tamtéž, s. 31.

¹⁷⁸ Srov. SOKA Prachatice, Pamětní kniha Měšťanské školy chlapecké 1933 – 1940, sign. I B 1, s. 129.

¹⁷⁹ Srov. SOKA Prachatice, Archiv města Netolice, Pamětní kniha města Netolice III., s. 33.

¹⁸⁰ Srov. SOKA Prachatice, Pamětní kniha Obecné školy smíšené Netolice 1941 – 1947, sign. I B 1, s. 3 – 5.

¹⁸¹ Srov. SOKA Prachatice, Pamětní kniha Obecné školy smíšené Netolice 1941 – 1947, sign. I B 1, s. 7 – 10.

¹⁸² Srov. SOKA Prachatice, Archiv města Netolice, Pamětní kniha města Netolice III., s. 37 – 38.

zaslali fotografie a děti byly odebrány na studie do německé školy.¹⁸³ O rok později se začali stěhovat Němci do Sudet z Rumunska, mysleli si, že získají majetek místních, že se stanou majiteli a nebudou muset pracovat, ale opak se stal pravdou. Němečtí vojáci ač si plánovali dobýt celý svět, tak plán nevyšel.¹⁸⁴

Pamětní kniha Obecné školy smíšené Netolice hovoří o tom, jak se slavil ve velkém 15. března 1944, kdy uplynulo pět let od vzniku Protektorátu Čechy a Morava. Oslavy probíhaly i v rádiu a byly zakončeny hymnou. V dubnu se oslavovaly 55. narozeniny Adolfa Hitlera, dokonce dostal ocenění za velký význam pro národ. V červenci téhož roku byl podniknut na Hitlera atentát. Kdyby byl úspěšný, Evropa a hlavně Německo, by nemělo vůdce. Jenže atentát se nezdařil.¹⁸⁵

Rok 1945 byl brán jako poslední rok války. Doufalo se v anglické vojsko, které by nás osvobodilo. Němci byli znepokojeni, že by jim někdo mohl překazit plán získat moc nad světem. Také u nás nějaký čas bydleli maďarští vojáci, kteří utíkali před pruskými. Významným dnem se stal 5. květen 1945, kdy skončila tyranie německého národa. Německo bylo nuceno kapitulovat.¹⁸⁶ Když dorazily americké jednotky, odzbrojily veškeré německé vojáky. Tím tedy mohli místní obyvatelé začít žít opět normální život.¹⁸⁷ V květnu 1945 vysílal pražský rozhlas, že nastala svoboda, neboť vláda byla svržena. Lidé se začali stahovat zpátky domů, i když netušili, co se bude dít. Šestého přijela do Československé republiky Patonova americká armáda a do Netolic o tři dny později, tedy 9. května. Rudá armáda přinesla lidem po šesti letech radost. Příjezd osvoboditelů byl zaznamenán, provolávala se sláva, neboť nám pomohly americké a ruské jednotky. Vyučování v té době se nemohlo uskutečňovat, protože školy byly obsazeny vojskem.¹⁸⁸

Do října roku 1945 bylo nutné vyměnit veškeré peníze, protože staré přestaly platit. Lidé si však mohli ze svých peněz vyměnit jen 500 Kčs, zbytek se musel dát na vkladní knížku.¹⁸⁹ Obyvatelé si tedy kupovali jen to, co zrovna potřebovali.¹⁹⁰ V listopadu se lidé rozloučili s americkými vojáky, našimi osvoboditeli, na památku

¹⁸³ Srov. SOKA Prachatice, Archiv města Netolice, Pamětní kniha města Netolice III., s. 42.

¹⁸⁴ Srov. Tamtéž, s. 45.

¹⁸⁵ Srov. Tamtéž, s. 13 – 24.

¹⁸⁶ Srov. Tamtéž, s. 47 – 49.

¹⁸⁷ Srov. Tamtéž, s. 52 – 53.

¹⁸⁸ Srov. SOKA Prachatice, Pamětní kniha Obecné školy smíšené Netolice 1941 – 1947, sign. I B 1, s. 25 – 33.

¹⁸⁹ Srov. SOKA Prachatice, Archiv města Netolice, Pamětní kniha města Netolice III., s. 62.

¹⁹⁰ Srov. Tamtéž, s. 71.

dostali upomínkové předměty, aby si mohli vzpomenout, jak nám pomohli ke svobodě, až budou doma v USA.¹⁹¹

Pamětní kniha Měšťanské školy chlapecké nám dokládá, že rok 1945 – 1946 zahájil v divadle ředitel chlapecké školy měšťanské Jaroslav Vondra proslovem, po němž následovaly zpěvy a také recitace. Ve škole dětí ubylo, neboť se rodiny stěhovaly do pohraničí. I tak si v květnu žáci se svými vyučujícími připomínali válečné roky a také dny vítězství. Jakmile skončil školní rok, děti sbíraly chmel, ale až od věku 13 let. Po válce se potom do prezidentské pozice vrátil doktor Eduard Beneš.¹⁹² První květen začali oslavovat jako radostný manifest, kdy slíbili, že začnou s budování národa.¹⁹³

Během osvobozování probíhala výuka na dívčí měšťanské škole, neboť v chlapecké bylo ubytováno americké vojsko, které odjelo až v listopadu. Protože se v Netolicích ukázaly i ruské jednotky, na jejich počín se stala ruština povinným předmětem.¹⁹⁴

Následujícího roku byly dětem ve škole předávány vitamíny, rybí tuk a hlavně přiděleny zubní kartáčky.¹⁹⁵ Otevřelo se muzeum doktora Otakara Kudrny, které vedl ředitel Adolf Černý.¹⁹⁶

Další rána přišla začátkem roku 1946, kdy opět vypukla epidemie u dobytka. Postihla zejména vepře. Proto byla tato zvířata po svém ochrnutí, jak se nemoc projevovala, hned zabita, eventuálně prodána, aby se nenakazila další. Vzhledem k tomu, že lidé měli maso na lístkový systém,¹⁹⁷ pokud lístky došly, maso bylo prodáno za poloviční cenu. Lístky byly většinou dávány až na 2kg masa.¹⁹⁸ V červnu 1946 byl na Pražském hradě zvolen prezidentem opět Eduard Beneš.¹⁹⁹

Pamětní kniha Obecné školy smíšené Netolice zaznamenává, že byl zahájen školní rok 1946 – 1947 rozhlasem. Jakmile nastal den státního svátku, slavnostně se ozdobily všechny třídy. Významný den doprovázel i program vysílaný prostřednictvím rozhlasu. Veškeré dění se ukončilo zpěvem státní hymny.

¹⁹¹ Srov. SOKA Prachatice, Archiv města Netolice, Pamětní kniha města Netolice III., s. 65 – 66.

¹⁹² Srov. SOKA Prachatice, Pamětní kniha Obecné školy smíšené Netolice 1941 – 1947. sign. I B 1, s. 35 – 47.

¹⁹³ Srov. SOKA Prachatice, Pamětní kniha Měšťanské školy chlapecké 1945 – 1975, sign. I B 2, s. 18.

¹⁹⁴ Srov. Tamtéž, s. 10 – 17.

¹⁹⁵ Srov. SOKA Prachatice, Pamětní kniha Obecné školy smíšené Netolice 1941 – 1947. sign. I B 1, s. 53 – 54.

¹⁹⁶ Srov. SOKA Prachatice, Pamětní kniha Měšťanské školy chlapecké 1945 – 1975, sign. I B 2, s. 22 – 24.

¹⁹⁷ Srov. SOKA Prachatice, Archiv města Netolice, Pamětní kniha města Netolice III., s. 70.

¹⁹⁸ Srov. Tamtéž, s. 80.

¹⁹⁹ Srov. Tamtéž, s. 76.

Ani ohledně politického zaměření jsme na tom nebyli dobře, došlo ke krizi, protože tu bylo velké napětí, neboť někteří ministři podali demisi. Ve vládě však setrval Klement Gottwald, jenž se postavil do jejího čela. V březnu roku 1948 rozhlasem proletěla zpráva o smrti ministra zahraničí, kterým byl doktor Jan Masaryk, syn prvního československého prezidenta. Jeho tělo našli na dvoře Černínského paláce právě pod okny jeho bytu. Ten den byly vyvěšeny smuteční prapory na uctění jeho památky.²⁰⁰

Ve škole tentýž měsíc žáci absolvovali přednášku ohledně alkoholismu, aby se mu vyvarovali. Avšak v červnu 1948 došlo ke změně v presidentské pozici, neboť doktor Eduard Beneš abdikoval a novým prezidentem byl zvolen 14. června předseda vlády Klement Gottwald.²⁰¹

V letech 1948 – 1949 byly vydány nové učební osnovy, podle kterých se začalo vzdělávat v duchu pokrokových národních tradic a ideálů humanity. Výuku zahájil slavnostně ředitel svým proslovem, který zněl ve všech třídách pomocí rozhlasu. První den se účastnili i rodiče se svými ratolestmi.²⁰²

Na svátek svatého Řehoře Velikého 3. 9. 1948 zemřel doktor Eduard Beneš, o smutné zprávě byl národ obeznámen prostřednictvím rozhlasu. O dva dny později se lidé hromadili v zástupech u jeho rakve v Sezimově Ústí, aby se mohli rozloučit se svým státníkem. Tělo poté převezli do Prahy, kde se konal slavný státní pohřeb, a k uložení ostatků došlo v Sezimově Ústí, kde byl připraven hrob.²⁰³

Pamětní kniha Obecné školy smíšené Netolice ukazuje na 30. výročí vzniku republiky, jak byly vyzdobeny třídy, vyučující měli proslovy o velkolepém významu dne 28. října a k tomu se přidal i ředitel, který žáky vyzval ke slibům, že budou plnit pětiletku. Co se týče oslav, tak se nic nezměnilo. Pak se recitovaly básně a zpívala státní hymna. V listopadu 1948 školu zdobil Lenin, Stalin, ale také československé a ruské vlajky, jež měly připomínat událost Velkou říjnovou revoluci. Na konci tohoto měsíce se slavily narozeniny prezidenta Klementa Gottwalda, na kterého se dívali žáci ze svých lavic, neboť jeho portrét visel v každé třídě. Ředitel mluvil o velkých zásluhách

²⁰⁰ Srov. SOkA Prachatice, Pamětní kniha Obecné školy smíšené Netolice 1947 – 1953, sign. I B 2, s. 1 – 9.

²⁰¹ Srov. Tamtéž, s. 11 – 13.

²⁰² Srov. Tamtéž, s. 14 – 15.

²⁰³ Srov. Tamtéž, s. 17 – 18.

prezidenta a tím zakončil svůj proslov. Škola velice často prožívala různé oslavy a svátky, jak osob, tak dní vázaných k naší historii a dění ve světě.²⁰⁴

Na slavnost Matky Boží Panny Marie 1. ledna 1949 byla Československá republika rozčleněna na 19 krajů, z čehož město Netolice spadalo do českobudějovického. Žáky škola zapojovala do různých soutěží, například do sběru papíru nebo do různých tvořivých akcí mládeže.²⁰⁵

V roce 1949 nastala v církvi změna, neboť se povinně zaváděl občanský sňatek na národních výborech a církevní, ten byl povolen až po uzavření civilního. Vedení matrik do svých rukou dostaly na starosti národní výbory, tím přešly i ty církevní, jež měli dříve ve své pracovní náležitosti kněží.²⁰⁶

Školní rok 1949 – 1950 zahájil opět ředitel za velké pomoci rozhlasu, přivítal jak rodiče, tak jejich ratolesti.²⁰⁷ Vzhledem k tomu, že se najelo na pětileté plány, začalo se najednou všechno plánovat. Začal se ve velkém sbírat starý papír a žáky přihlašovali do různých školních soutěží. V březnu se na škole oslavovalo 100. výročí narozenin bývalého prvního československého prezidenta Tomáše Garrigue Masaryka a také narozeniny Jana Ámose Komenského, o kterém mluvil ředitel jako o velikánovi spojeném s výchovou, ale také s bohatou literární činností.²⁰⁸

5.2 Náboženský život

Proti církvi v době nacismu stál hodně říšský protektor Reinhard Heydrich, který chtěl pod falešnými údaji dostat na školy hochy ke studiu teologie. Chtěl jimi obsadit pozice v katolické církvi. Proto někteří duchovní raději odešli do zahraničí, kde působili v odboji, přechovávali u sebe zbraně a dokonce měli schovaný zakázaný tisk. Ti, kteří chtěli vyučovat náboženství, museli za nacistického období prokazovat, že nejsou židovského původu. Nesměli v hodinách probírat národní dějiny a museli se řídit přesně podle katechismu. Kvůli lásce k druhým kněží dost ukrývali pronásledované, proto se někteří dostali do koncentračních táborů, kde položili svůj život.²⁰⁹

²⁰⁴ Srov. SOKA Prachatice, Pamětní kniha Obecné školy smíšené Netolice 1947 – 1953, sign. I B 2, s. 20 – 24.

²⁰⁵ Srov. Tamtéž, s. 25 – 30.

²⁰⁶ Srov. WEIS, M., *Výuka náboženství v letech 1899 – 1989 jako ukazatel vztahu státu a katolické církve se zřetelem na českobudějovickou diecézi*. s. 70 - 74.

²⁰⁷ Srov. SOKA Prachatice, Pamětní kniha Obecné školy smíšené Netolice 1947 – 1953, sign. I B 2, s. 33.

²⁰⁸ Srov. Tamtéž, s. 39.

²⁰⁹ Srov. WEIS, M., *Výuka náboženství v letech 1899 – 1989 jako ukazatel vztahu státu a katolické církve se zřetelem na českobudějovickou diecézi*. s. 48 – 53.

V letech 1939 – 1940 učili náboženskému životu žáky pan farář Antonín Vobr a laický katecheta Václav Steinocher, československé František Fousek z Vodňan. Narodil se ve Smetanově Lhotě 4. října 1912. Českobratrské víry se ujal Vojtěch Kureš z Českých Budějovic.²¹⁰

Katolické náboženství ve školním roce 1941 – 1942 vyučoval pan farář František Vondryška, pan děkan Vojtěch Přib a pan Václav Steinocher jako výpomocný učitel, českobratrské evangelické se ujal pan farář František Kureš z Českých Budějovic a náboženství moravské si pod svou péči vzal pan farář František Fousek z Vodňan.²¹¹

Leden 1942 začínal velice smutnou událostí, zemřela totiž paní Marie Bolechová, zvoníková. „*Tato žena byla do poslední chvíle čilá, zvonila na věži kostela, přes to, že jí bylo 82 let.*“²¹² Březen se stal kritickým pro církev, neboť musely být veškeré zvony sundány nejen z měst, ale také z vesnic a odvezeny. Pro obyvatele to též byla velká ráno, protože po první světové válce se konaly sbírky, aby se koupily nové zvony, a nyní o ně opět přišli z důvodu další pohromy. Bohužel nikdo nevěděl kam. Další zvony byly sundány 25. března, pocházely z roku 1928 a na sobě měly i nápis „Bohu a Vlasti“.²¹³

Ve školním roce 1943 – 1944 byl proveden součet všech věřících na škole, což činilo 268 dětí římskokatolického vyznání, evangelíci českobratrské církve v počtu 4 a zastoupení českomoravské 3 lidé.²¹⁴

V září 1944 byl zatčen Václav Steinocher, laický katecheta římskokatolického náboženství, majitel usedlosti U Ptáčníků, protože porážel vepře načerno, a tak jej odsoudili na 2 roky do vězení.²¹⁵ Po 2. světové válce byla zhodnocena situace, předána vyznamenání a také se vzpomínalo na zemřelé odvážné. Eduard Beneš pak vydal dekret o odejmutí státního občanství Němcům a Maďarům, takže bylo vypraveno mnoho transportů. Při odchodu některých farníků do zahraničí, odcházeli i němečtí kněží. V té době se hlavou českobudějovické diecéze stal profesor doktor Josef Hlouch²¹⁶, který

²¹⁰ Srov. SOkA Prachatice, Pamětní kniha Měšťanské školy chlapecké 1933 – 1940, sign. I B 1, s. 119 – 127.

²¹¹ Srov. SOkA Prachatice, Pamětní kniha Obecné školy smíšené Netolice 1941 – 1947, sign. I B 1, s. 3.

²¹² Srov. SOkA Prachatice, Archiv města Netolice, Pamětní kniha města Netolice III., s. 35.

²¹³ Srov. Tamtéž, s. 35 – 36.

²¹⁴ Srov. SOkA Prachatice, Pamětní kniha Obecné školy smíšené Netolice 1941 – 1947, sign. I B 1, s. 13.

²¹⁵ Srov. SOkA Prachatice, Archiv města Netolice, Pamětní kniha města Netolice III. 1938 – 1964, s. 84.

²¹⁶ Josef Hlouch (1947 – 1972) Nastoupil na biskupský stolec v diecézi po biskupovi Šimonovi Bártovi. Ale předcházelo tomu dlouhých 7 let bezvládní. Vzhledem k tomu, že v této době Protektorátu Čechy a Morava situace volby nebyla jednoduchá. O dění budoucnosti římsko-katolické církve v Českých

se narodil 26. března 1902. Svou láskyplnou povahou si získal jak věřící, tak lid nevěřící.²¹⁷

V letech 1945 – 1946 učil římskokatolické náboženství kaplan pan Josef Buček a laický katecheta Václav Steinocher, československé zase Miloslav Čech z Vodňan. Před ním totiž vedla výuku Milada Klímová z Holečkova. Žáků však začalo ubývat, a to z toho důvodu, protože z pohraničí začali odcházet lidé.²¹⁸ Václav Steinocher dojížděl předávat víru i do Babic, Velkého Boru, Chrášťan, Podeřiště a Žitné. Kaplan Ladislav Soukup měl na starosti Strýčice, Lipanovice a Holašovice. Českobratrské náboženství

Budějovicích se měl zařadit světicí biskup doktor Antonín Eltschkner. Kterého pověřili v Římě k úkolu najít vhodného kandidáta na pozici pastýře. Vše bylo podmíněno podmínkou, že se nesmí jednat o českého biskupa, protože Svätý stolec si žádal německého zástupce. To se nestalo, neboť německých obyvatel, dle Kadlece, se v Čechách nacházelo minimálně. Tím skončila snaha ze strany Antonína Eltschknera. Aby českobudějovická diecéze nezůstala bez vedení, o starost vyvolení se měla postarat zvláštní komise Posvátné kongregace pro mimořádné církevní záležitosti. Rozhodovali se nad tím, zda zvolit českého zástupce pro český lid, neustupovat nátlakům německé vlády a pokud by bránila ve výkonu, o správu diecéze i tak bude postaráno a vyčká se na vhodnější typ politického rozložení.²¹⁶

Doktor Josef Hlouch pocházel z Lipníku u Třebíče. Narodil se 26. března 1902. Vystudoval arcibiskupské gymnázium v Kroměříži. Velice si zamiloval Pannu Marii. Kněžské svěcení přijal 5. července 1926 v Olomouci. Za své funkce byl několikrát převelen po moravském kraji, získal praxi a bohaté zkušenosti. Dokázal vést druhé, což se osvědčilo ve vedení profesorského sboru Cyrilometodějské bohoslovecké olomoucké fakulty. Stal se velkým znalcem lidské duše, který dokáže radit. Josef Hlouch dokázal svými proslovami z kazatelny oslnit mladé na tolik, že ho znal veškerý katolický lid v okolí, i diecézi.

Na biskupský stolec nastoupil 28. června 1947. Svým kázáním si získal srdce věřících. Lidé ho následovali při poutích a na jeho cestách, neboť cítili, jak biskup srší velkou láskou.

Po roce 1945 došlo k rozdělení diecéze na vikariáty generální a venkovské, těch bylo dvanáct. České Budějovice se staly generálním vikariátem společně s Českým Krumlovem, Domažlicemi, Jindřichovo Hradcem, Klatovy, Pískem a Tábořem. Činnost velmi schopného biskupa netrvala dlouho, protože po slavnosti Božího Těla v roce 1950 byl různě držen v zajetí, jak v Čechách, tak na Moravě. Své funkce se opět zhostil 9. června 1968. Za pomoci věřícího lidu dokázal opravit katedrální kostel svatého Mikuláše, který nechal upravit podle nejnovějších předpisů liturgie. Zemřel 10. června 1972. Srov. Kadlec, J. *Českobudějovická diecéze*. České Budějovice 1995, s. 40 – 43. Josef Hlouch byl vězněn a hlídán Státní bezpečností, aby náhodou nekomunikoval a neřídil diecézi i z ústraní. Srov. Weis, M., Kolda, V., Kolář, D. a kol., *Josef Hlouch, devátý biskup českobudějovický, v obrazech a dokumentech*. České Budějovice 2012, s. 95.

²¹⁷ Srov. WEIS, M., *Výuka náboženství v letech 1899 – 1989 jako ukazatel vztahu státu a katolické církve se zřetelem na českobudějovickou diecézi*. s. 61 - 66.

²¹⁸ Srov. SOKA Prachatice, *Pamětní kniha Měšťanské školy chlapecké 1945 – 1975*, sign. I B 2, s. 17 – 18.

se nevyučovalo, protože nebylo žádného studenta takového vyznání. Výuka probíhala ve čtvrtých ročnících dvakrát týdně.²¹⁹

V prosinci 1946 potom zvýšili plat varhaníkovi panu Boh. Kinkorovi. Obnos byl předán na děkanském úřadě a ten už měl za úkol svého zaměstnance vyplatit.²²⁰

Náboženství římsko-katolické v tomto školním roce (1946 – 1947) vyučoval pan děkan P. Josef Kaplický a kaplan Ladislav Stuhlík, československé pak pan farář z Vodňan, Miloslav Čech.²²¹

Významným dnem pro netolické obyvatele se stal 4. červenec 1947, kdy městem projíždělo auto s ostatky svatého Vojtěcha. Lidé se šli poklonit světcí do kostela. Po tomto obřadu odjelo auto na objížďku po jižních Čechách.²²² V Českých Budějovicích roku 1948 zemřel netolický rodák a děkan p. Václav Řepa, z rodiny Valchářů.

V této době byli 2 žáci vyznání československého. Vyučoval je farář z Vodňan, pan Miloslav Čech. K českobratrské jednotě se hlásil 1 žák a 1 k evangelickému náboženství, ty měl na starosti evangelický farář Josef Štrupl z Českých Budějovic.²²³ Ty, kteří se přihlásili k římskokatolické církvi, vyučoval kaplan pan Bedřich Rožánek, jenž nastoupil za kaplana Ladislava Soukupa.²²⁴ V té době bylo na škole 228 žáků, kteří se hlásili k římskokatolické církvi, 3 žáci u československé církve a 1 u českobratrské evangelické.²²⁵

V únoru 1948 došlo k omezení ohledně katolického tisku, tehdy komunistická strana vše odůvodnila tím, že došel veškerý papír, tudíž nebylo možné pokračovat ve vydávání. V březnu byl zabaven církevní majetek, protože Národní shromáždění hlásalo, že „půda patří tomu, kdo na ní pracuje“.²²⁶

Ve školním roce 1949 – 1950 dle Pamětní knihy Obecné školy smíšené se hlásili 3 žáci k československému vyznání, 2 žáci k českobratrské evangelické církvi a ostatní patřili k římskokatolické obci. V hodinách náboženství vzdělával děkan pan Josef

²¹⁹ Srov. SOKA Prachatice, Pamětní kniha Měšťanské školy chlapecké 1945 – 1975, sign. I B 2, s. 27 – 30.

²²⁰ Srov. SOKA Prachatice, Archiv města Netolice, Pamětní kniha města Netolice III., s. 82.

²²¹ Srov. SOKA Prachatice, Pamětní kniha Obecné školy smíšené Netolice 1947 – 1953, sign. I B 2, s. 11 – 13.

²²² Srov. SOKA Prachatice, Archiv města Netolice, Pamětní kniha města Netolice III., s. 90.

²²³ Srov. SOKA Prachatice, Pamětní kniha Obecné školy smíšené Netolice 1947 – 1953, sign. I B 2, s. 16.

²²⁴ Srov. SOKA Prachatice, Pamětní kniha Měšťanské školy chlapecké 1945 – 1975, sign. I B 2, s. 37.

²²⁵ Srov. Tamtéž, s. 67.

²²⁶ Srov. SOKA Prachatice, Pamětní kniha Obecné školy smíšené Netolice 1947 – 1953, sign. I B 2, s. 14.

Kaplický a také laický katecheta Václav Steinocher, československé laik Václav Bušek z Vodňan a českobratrské evangelické farář pan Josef Štrup z Českých Budějovic.²²⁷

Leden 1950 pro netolické obyvatele byl přínosným, lidé se mohli brát již na Místním národním výboru, toho využil i pan Josef Kuliš, zámečník. Světské sňatky se začaly ve velkém rozmáhat, zato církevní upadaly do pozadí, byly už jen na zvláštní přání a musely se platit. Civilní sňatek nestál nic.²²⁸

²²⁷ Srov. SOKA Prachatice, Pamětní kniha Obecné školy smíšené Netolice 1947 1953, sign. I B 2, s. 34 – 35.

²²⁸ Srov. SOKA Prachatice, Archiv města Netolice, Pamětní kniha města Netolice III., s. 114.

Závěr

Cílem mé bakalářské práce bylo sepsat dějiny města Netolic z pohledu náboženského života v 1. polovině 20. století ve světle kronik.

Práce ukazuje, že před první světovou válkou místní farnost žila poměrně intenzivním náboženským životem, který je možné sledovat v nejrůznějších každodenních aktivitách náboženského i společenského života.

V první kapitole jsem nastínila dějiny města Netolice od jejich první dochované písemné zmínky. Dějiny jsou psány po staletích. Ukázala jsem i na náboženský život spojený s touto obcí a s jejich rozmachem víry.

Druhá kapitola pojednává o předválečném období v letech 1900 – 1914. Svědčí o náboženském životě obyvatelstva, ale i vzdělávání žáků v místních školách.

Ve třetí kapitole jsem se zabírala 1. světovou válkou, která měla i svůj dopad na město. Co se týče snížení počtu obyvatelstva a úbytku na majetku. Zabývala jsem se náboženským životem v tomto období a zjistila jsem, že válka ovlivnila i výuku náboženství na školách.

Ve čtvrté kapitole popisuji meziválečné období v letech 1918 – 1939, kdy se město, ale i ostatní obyvatelé země vzpamatovávají z ukončené války. Zaobírám se životem ve městě, jak se lidem žilo v této době a jak vypadaly roky v mezidobí. Nastínila jsem náboženský život ve farnosti, co všechno křesťanský život pro lid, ale také žáky znamenal. Zmiňuji se také o škole, poněvadž byla ovlivněna touto dobou.

V páté kapitole rozebírám období 2. světové války, kdy jsem nastínila historické dění, jak u nás, tak ve světě. Ukazují na pobouření obyvatel a agitaci německy mluvících obyvatel na studia. Zmiňuji se o školní výuce a dění okolo školy, ale také o náboženském životě v obci.

Pamětní kniha Obecní školy dívčí Netolice pojednává o duchovním životě ve městě, ukazuje na náboženské spojení školy s farností a i na to, jak vypadala situace Netolic před 1. světovou válkou. Autor kroniky vyzdvihuje do popředí i život císařské rodiny.

Pamětní kniha města Netolice II se zabírá válkou, co způsobila zemi. Hodně se věnuje politické situaci státu, ale i kriminalitě ve městě. Zaznamenává prezidentské volby.

Pamětní kniha Měšťanské školy chlapecké ukazuje na dění v Československé republice. Autor bere dějiny s odstupem. Popisuje velké události, které se děly kolem nás, nezaobírá se tolik městem. Dává nám alespoň svědectví o náboženské situaci v Netolicích

Jsem si vědoma, že jsem se práci věnovala z určitého jednostranného úhlu pohledu daného prameny. Pro budoucí badatele se nabízí další oblasti zkoumání jako je náboženský život v době komunistické totality nebo srovnání křesťanského života za války s komunistickým.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ:

Publikace:

- [1]. ANTL, T. *Dějiny města Netolic*, Třeboň 1903.
- [2]. KADLEC, J. *Českobudějovická diecéze*, České Budějovice 1995, ISBN 80-901602-3-9.
- [3]. STARÝ, V. *Netolice od A do Ž*, Plzeň 1993.
- [4]. WEIS, M. *Výuka náboženství v letech 1899 – 1989 jako ukazatel vztahu státu a katolické církve se zřetelem na českobudějovickou diecézi*.
- [5]. WEIS, M.; Kolda, V.; Kolář, D.; Rameš, V. *Josef Hlouch. Devátý biskup českobudějovický – v obrazech a dokumentech*. České Budějovice 2012, ISBN 978-80-904938-4-1.

Nepublikované texty:

- [6]. SOkA Prachatice, Matriční kniha Netolice 1886 -1906, kniha 18.
- [7]. SOkA Prachatice, Pamětní kniha města Netolice II. 1923 – 1938, sign. II – 162.
- [8]. SOkA Prachatice, Pamětní kniha města Netolice III. 1938 – 1964, sign. II – 163.
- [9]. SOkA Prachatice, Pamětní kniha Obecné školy dívčí Netolice 1873 – 1937, sign. I B 1.
- [10]. SOkA Prachatice, Pamětní kniha Obecné školy dívčí Netolice 1937 – 1939, sign. I B 2.
- [11]. SOkA Prachatice, Pamětní kniha Měšťanské školy dívčí Netolice 1909 – 1924, sign. I B 1.

- [12]. SOkA Prachatice, Pamětní kniha Měšťanské školy chlapecké Netolice 1933 – 1940, sign. I B 1.
- [13]. SOkA Prachatice, Pamětní kniha Měšťanské školy chlapecké Netolice 1945 – 1975, sign. I B 2.
- [14]. SOkA Prachatice, Pamětní kniha Obecné školy smíšené Netolice 1941 – 1947, sign. I B 1.
- [15]. SOkA Prachatice, Pamětní kniha Obecné školy smíšené Netolice 1947 – 1953, sign. I B 2.

ABSTRAKT

PETRÁŠKOVÁ, V. *Farnost Netolice v 1. polovině 20. století ve světle kronik*. České Budějovice 2013.

Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Teologická fakulta. Katedra teologických věd. Vedoucí práce R. Svoboda.

Práce se zabývá dějinami obce Netolice po stránce náboženského života, ukazuje na předválečné období, na dobu 1. světové války. Řeší se doba meziválečná a 2. světová válka.

Klíčová slova: škola, náboženský život, válka

ABSTRACT

The parish of Netolice in the early 20th century in the chronicles point of view

This bachelor thesis describes the history of the village Netolice from the view of the religious life, it shows the pre-war era, it points to the era of World War I. The interwar era and the era of World War II. is solved in it.

Key words: school, religious life, war